

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
«ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ
ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ»

ΟΝΟΜΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ: ΔΟΥΛΓΕΡΑΚΗ ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΕΙΡΗΝΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2018

ΗΡΑΚΛΕΙΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Περίληψη – Abstract	4
Πρόλογος.....	5
Εισαγωγή.....	6
Κεφάλαιο 1^ο	
Επάγγελμα Λογιστή	
1.1 Έννοια Λογιστή.....	7
1.2 Έννοια Βοηθού Λογιστή.....	8
1.3 Έννοια Λογιστή – Φοροτεχνικού.....	8
1.4 Περιγραφή Επαγγέλματος.....	8
1.5 Θεσμικό Πλαίσιο για το Επάγγελμα Λογιστή - Φοροτεχνικού (Νόμος 3470/2006 ΦΕΚ 132 ^Α /28.6.2006).....	9
Κεφάλαιο 2^ο	
Επαγγελματικές Προοπτικές Πτυχιούχων Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής βάση Τμημάτων	
2.1 Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.....	13
2.2 ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας.....	13
2.3 ΤΕΙ Πειραιά.....	15
2.4 ΤΕΙ Κρήτης.....	15
2.5 ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης.....	16
2.6 ΤΕΙ Θεσσαλίας.....	17
2.7 Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.....	18
2.8 ΤΕΙ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.....	18
2.9 ΤΕΙ Πελοποννήσου.....	19
2.10 ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας.....	20
2.11 ΤΕΙ Ηπείρου.....	20
2.12 ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας.....	21
2.13 ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας.....	22
Κεφάλαιο 3^ο	
Έρευνες Απορρόφησης Πτυχιούχων Τμημάτων Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής για την Απασχόληση των Αποφοίτων	23
3.1. Έρευνα Απασχόλησης Αποφοίτων Λογιστικής ΤΕΙ Κρήτης 2003).....	23
3.1.1 Εισαγωγικά Στοιχεία.....	23
3.1.2 Αποτελέσματα Έρευνας.....	23
3.2 Έρευνα Απασχόλησης Αποφοίτων Λογιστικής ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης (2007).....	24
3.2.1. Απορρόφηση αποφοίτων Λογιστικής 1997 – 2001.....	24
3.2.2 Μισθωτοί.....	25
3.2.3 Αυτοαπασχολούμενοι.....	26

3.2.4 Άνεργοι.....	26
3.2.5 Άεργοι.....	27
3.2.6 Συσχέτιση Μεταβλητών.....	27
3.3 Μελέτη Απορρόφησης Αποφοίτων Λογιστικής Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (2012).....	30
3.3.1 Γενικά χαρακτηριστικά.....	30
3.3.2 Απασχόληση.....	31
3.3.3 Αγορά εργασίας.....	31
3.3.4 Εντυπώσεις από Σπουδές στο ΟΠΑ.....	33
Κεφάλαιο 4^ο	34
Στοιχεία Απασχόλησης Αποφοίτων Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Λογιστικής	
4.1 Έρευνα Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.....	34
4.2 Έρευνα Πανεπιστημίου Μακεδονίας.....	36
4.3 Στοιχεία Απασχόλησης Αποφοίτων ΑΕΙ Πειραιά Τ.Τ.	37
Κεφάλαιο 5^ο: Συμπεράσματα.....	38
Βιβλιογραφία.....	41

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία αναφέρεται στις «Προοπτικές Απασχόλησης των Πτυχιούχων Λογιστικής», κατά τα τελευταία χρόνια. Κύριοι στόχοι της έρευνας είναι να αναλυθούν οι επιλογές που έχει ο πτυχιούχος λογιστής στην αγορά εργασίας, καθώς και να παρουσιαστούν οι τομείς και οι φορείς απασχόλησης όπως επίσης και ο χρόνος απορρόφησης των αποφοίτων στην αγορά εργασίας.

Η εργασία αποτελεί έργο δευτερογενούς έρευνας, η οποία βασίστηκε σε δημοσιευμένες πρωτογενείς έρευνες, παράλληλα με πληροφορίες από τις ιστοσελίδες και τους οδηγούς σπουδών των τμημάτων, όπως επίσης και δημοσιεύματα που στηρίζονται στην επεξεργασία στατιστικών στοιχείων.

Το κυριότερο συμπέρασμα της παρούσας έρευνας είναι ότι υπάρχει μεγάλη απορρόφηση των πτυχιούχων λογιστικής από την αγορά εργασίας. Επιπλέον ο χρόνος εύρεσης εργασίας κατά μέσο όρο δεν ξεπερνά το ένα έτος. Οι πτυχιούχοι τμημάτων Λογιστικής σε πλειοψηφία, απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα με πλήρη απασχόληση στο αντικείμενο σπουδών τους, ενώ υπάρχει ένα μικρότερο δείγμα αυτοαπασχολούμενων που εργάζεται στον τομέα των ελεύθερων επαγγελματιών. Όπως προαναφέρθηκε ο βασικός τομέας απασχόλησης είναι ο ιδιωτικός, με τις τράπεζες, τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και τις ελεγκτικές εταιρείες να κατέχουν τον πρωταγωνιστικό ρόλο. Παράλληλα απασχολείται ένα σημαντικό μέρος των αποφοίτων και στο δημόσιο τομέα.

ABSTRACT

The present diploma thesis is about the “Employment Prospects of Accounting Graduates”, in the last few years. The main objectives of the work is to analyze the alternatives that a graduate has on the labour market and yet to investigate where they seem to be employed.

This is a desk-based research which relies on primary researches and, in addition, on disclosures.

Its main conclusions can be summarized as it follows: there is huge absorption on the market for the Accounting graduates. It doesn't take more than a year to find their very first job, in an average situation. The majority occupy themselves full time in their field of study, on the other hand though, there is a few graduates who are being self-employed. Furthermore, most of them work on the private sector. More specifically they are employed at banks, multinational and auditing companies. At the same time, the minority works at the public sector.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το βασικό κίνητρο της παρούσας εργασίας είναι να ορίσει και να αναδείξει τις επαγγελματικές διεξόδους που δύναται να ακολουθήσει ο απόφοιτος λογιστικής, καθώς και να παρουσιάσει στατιστικά στοιχεία – αποτελέσματα από μελέτες, τόσο ως προς τον βαθμό απορρόφησης των πτυχιούχων λογιστικής στην αγορά εργασίας όσο και ως προς τους τομείς στους οποίους απασχολούνται.

Ένα από τα κυριότερα προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια εκπόνησης της συγκεκριμένης έρευνας ήταν η έλλειψη ερευνητικού υλικού σχετικά με την απορρόφηση των αποφοίτων λογιστικής από την αγορά εργασίας, κατά τα τελευταία έτη. Γενικότερα, φαίνεται ότι δεν υπάρχουν αρκετά πρόσφατα στοιχεία που να δίνουν πληροφορίες για την απορρόφηση των αποφοίτων. Ως αποτέλεσμα, η εργασία βασίστηκε κυρίως σε παλαιότερες έρευνες και επιπλέον σε συγκεκριμένα ιδρύματα που παρείχαν επαρκή πληροφόρηση.

Εάν στο μέλλον πραγματοποιηθούν περισσότερες μελέτες σχετικά με την απορρόφηση των αποφοίτων λογιστικής, θα υπάρξει ίσως μία πιο αντικειμενική εικόνα για τον τρόπο λειτουργίας της σημερινής αγοράς, βάσει του ραγδαίου βαθμού εξέλιξης των δεδομένων και συνθηκών της οικονομίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι η ανάδειξη των «Προοπτικών Απασχόλησης των Πτυχιούχων Λογιστικής», κατά τα τελευταία χρόνια, και παράλληλα ο εντοπισμός φορέων απασχόλησης αυτών. Η εργασία πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο δευτερογενούς έρευνας η οποία βασίστηκε σε πρωτογενείς έρευνες, οδηγούς σπουδών και πληροφορίες από τις ιστοσελίδες ιδρυμάτων όπως επίσης και στις ισχύουσες νομοθεσίες.

Στόχοι της εργασίας αυτής είναι αρχικά να γίνει εκτενής ανάλυση των επαγγελματικών προοπτικών και δικαιωμάτων των πτυχιούχων λογιστών και επιπρόσθετα να ερευνηθεί το είδος και ο φορέας απασχόλησης των αποφοίτων λογιστικής αλλά και να εξεταστεί το κατά πόσο σχετική είναι η απασχόληση των πτυχιούχων ως προς το αντικείμενο σπουδών τους. Επιμέρους στόχος της εργασίας είναι να εξεταστεί και να παρουσιαστεί ο χρόνος που μεσολαβεί από την αποφοίτηση έως την εύρεση εργασίας.

Όσον αφορά τη διάρθρωση της παρούσας εργασίας, στο πρώτο κεφάλαιο διατυπώνονται οι ορισμοί και τα δικαιώματα του επαγγέλματος, όπως αυτά προκύπτουν από το νόμο. Στη συνέχεια, στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται παρουσίαση των επαγγελματικών προοπτικών των πτυχιούχων λογιστικής, όπως αυτές καταγράφονται από όλα τα ενεργά Τμήματα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής στην Ελλάδα. Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται η ανάλυση ερευνών Τμημάτων Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής σε επίπεδο πτυχίου, με θέμα την απορρόφηση των αποφοίτων λογιστικής. Έπειτα, στο τέταρτο κεφάλαιο παρατίθενται στατιστικά στοιχεία για την απασχόληση αποφοίτων Μεταπτυχιακών προγραμμάτων Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής. Κλείνοντας, στο πέμπτο κεφάλαιο, παρουσιάζονται τα γενικά συμπεράσματα της έρευνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

1.1 Έννοια του Λογιστή

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 10262/4.1.1985 απόφαση του Υπουργού Εργασίας, (η οποία δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 17/Β'/15.1.1985), η έννοια του λογιστή ορίζεται ως:

Α) Αυτός που υπεύθυνα κατευθύνει και παρακολουθεί την εφαρμογή του όλου λογιστικού συστήματος σε κάθε ιδιωτική επιχείρηση, εκμετάλλευση, ίδρυμα ή σωματείο, ή

Β) Αυτός που τηρεί τα από τον Εμπορικό Νόμο και τον Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων προβλεπόμενα λογιστικά βιβλία και αν αυτά τηρούνται σε κινητά φύλλα.

Ως λογιστικά βιβλία θεωρούνται αυτά που παριστάνουν από μέρα σε μέρα τις λαμβάνουσες χώρα οικονομικές εν γένει πράξεις σε κάθε επιχείρηση, εκμετάλλευση, ίδρυμα, έστω και κατά κατηγορίες τέτοιων βιβλίων (ταμειακών, δηλαδή ημερολόγιο ταμείου, μη ταμειακών, δηλαδή ημερολόγιο διαφόρων πράξεων, ημερολόγιο εμπορευμάτων, ημερολόγιο αξιών κ.λπ.), ως και αυτά στα οποία καταχωρούνται τα αναγραφόμενα περιουσιακά στοιχεία και ισολογισμοί. Τήρηση δε αυτών των λογιστικών βιβλίων δεν αποτελεί η απλή κατ' αντιγραφή καταχώρηση των εγγράφων, αλλά η ανάλυση της οικονομικής πράξης, η λογιστική διατύπωση αυτής και η καταχώρηση της ανάλογης εγγραφής στο ανάλογο ημερολόγιο ή και μία από τις ενέργειες αυτές όπου υπάρχει κατανομή της εργασίας.

Μία άλλη πλευρά του επαγγέλματος είναι:

- a. οι κοστολόγοι,
- b. οι προϊστάμενοι προμηθειών και διαχειρίσεων και Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων (Ν.Π.Ι.Δ.),
- c. οι πτυχιούχοι των Σχολών ΑΣΟΕ, ΑΒΣ, ΠΑΣΠΕ, ΠΟΕ και ΟΠΕ, που έχουν υπηρετήσει συνολικά σαν βοηθοί λογιστές επί πενταετία προ ή μετά την κτήση του πτυχίου ή επί τριετία μετά τη λήψη αυτού και
- d. οι πτυχιούχοι του Τμήματος Λογιστών των Ανωτέρων Σχολών Στελεχών Επιχειρήσεων ΚΑΤΕΕ, ΑΤΕΙ, που έχουν υπηρετήσει συνολικά επί οκταετία σαν βοηθοί λογιστές πριν ή και μετά την κτήση του πτυχίου ή επί εξαετία μετά τη λήψη του πτυχίου.

Στις παραπάνω περιπτώσεις (c) και (d) παρέχεται στον εργοδότη η διακριτική ευχέρεια να αναθέτει στους θεωρούμενους ως λογιστές παράλληλα και εργασία βοηθού λογιστή (ΦΕΚ 17/Β'/15.1.1985).

1.2 Έννοια Βοηθού Λογιστή

Βοηθοί λογιστές θεωρούνται οι απασχολούμενοι με τις κατευθύνσεις και οδηγίες των υπεύθυνων λογιστών στα λογιστήρια (συμπεριλαμβανομένης και της εργασίας σε τμήμα ή χώρο άλλο ο οποίος έχει οργανική σχέση με το λογιστήριο) για την τήρηση και ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων, όπως και οι απασχολούμενοι με τη σύνταξη καταστάσεων ή άλλων εγγράφων που έχουν ανάλυση και λογιστική διατύπωση οικονομικών πράξεων στενά συνδεδεμένων με λογιστικά βιβλία, στα οποία, κατά πλήρη αντιγραφή ή περιληπτικά, αυτά καταχωρούνται κατόπιν, ασχέτως του χρησιμοποιούμενου μέσου (χειρόγραφο, χρήση ηλεκτρικής μηχανής) με τις οδηγίες υπεύθυνου λογιστή, είτε τηρώντας διάφορα στοιχεία χρησιμεύοντα στο λογιστήριο (τιμολόγια, διπλότυπα εισπράξεων, εξωλογιστικό ημερολόγιο, ημερήσιες καταστάσεις συναλλακτικών πράξεων κ.λπ.), είτε απασχολούμενοι με την ενημέρωση καρτελών ή καταμέτρηση εμπορευμάτων μη αποκλειόμενης και της ανάθεσης από τον εργοδότη εκτέλεσης απ' αυτούς και άλλων υπαλληλικών εργασιών για συμπλήρωση του νόμιμου ωραρίου.

Η απλή και μόνο καταμέτρηση εμπορευμάτων, όπως και η απλή και μόνο ενημέρωση των καρτελών περί των εισαγόμενων και εξαγομένων ειδών, κατά την ποσότητα και το είδος αυτών δεν προσδίδει στον εκτελούντα τις εργασίες αυτές εργαζόμενο την ιδιότητα του βοηθού λογιστή (*Άρθρα Επάγγελμα Λογιστή*, 16.12.2008, Απόσπασμα από την υπ' αριθ. 10262/4.1.1985 Απόφαση του Υπουργού Εργασίας, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 17/Β'/15.1.1985. Διαθέσιμο στο: <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/11352>).

1.3 Έννοια Λογιστή – Φοροτεχνικού

Λογιστής – φοροτεχνικός είναι ο κάτοχος ειδικής άδειας ασκήσεως επαγγέλματος, σύμφωνα με τις διατάξεις αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, ο οποίος ασχολείται κατ' επάγγελμα ως μισθωτός ή ελεύθερος επαγγελματίας με λογιστικές και φοροτεχνικές εργασίες επιτηδευματιών ή και άλλων φυσικών προσώπων (ΠΔ 340/1998).

1.4 Περιεχόμενο Επαγγέλματος

Σύμφωνα με το άρθρο 2 της υπ' αριθμ. 10262/4.1.1985 απόφασης του Υπουργού Εργασίας (η οποία δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 17/Β'/15.1.1985), διατυπώνεται το περιεχόμενο του επαγγέλματος του λογιστή – φοροτεχνικού.

Συνεπώς έργο των λογιστών – φοροτεχνικών είναι:

1. Η ορθή εφαρμογή των λογιστικών αρχών, προτύπων και σχεδίων γενικών και κλαδικών.
2. Η εποπτεία και η εφαρμογή διαδικασιών για τον προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης και των αναλογούντων φόρων και ο έλεγχος της τυπικής επάρκειας και ακρίβειας των στοιχείων και παραστατικών.
3. Η ενημέρωση και τήρηση των φορολογικών βιβλίων, σύμφωνα με τις ισχύουσες φορολογικές διατάξεις.

4. Η κατάρτιση και η υπογραφή των οικονομικών καταστάσεων, των ισολογισμών και των λογαριασμών αποτελεσμάτων χρήσης, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, επιχειρήσεων και οργανισμών.
5. Η σύνταξη, υπογραφή και υποβολή των φορολογικών δηλώσεων, συμπληρωματικών στοιχείων και καταστάσεων, καθώς και η επιμέλεια εφαρμογής των απαιτούμενων διαδικασιών και διατυπώσεων προς τις φορολογικές και οικονομικές αρχές.
6. Η σύνταξη, υπογραφή και υποβολή συμπληρωματικών και στατιστικών στοιχείων και καταστάσεων προς τις Δημόσιες Αρχές.
7. Η σύνταξη, υπογραφή και υποβολή μισθολογικών καταστάσεων, ασφαλιστικών εισφορών και προγραμμάτων εργασίας.

1.5 Θεσμικό Πλαίσιο για το Επάγγελμα του Λογιστή – Φοροτεχνικού (Νόμος 3470/2006, ΦΕΚ 132 Α/28.6.2006)

Ο νόμος 3470/2006 «Εθνικό Συμβούλιο Εξαγωγών, φορολογικές ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 132/τ, Α'/28.6.2006) στο άρθρο 17 ρυθμίζει θέματα που αφορούν το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος και καθορίζει τις προϋποθέσεις χορήγησης άδειας Λογιστή – Φοροτεχνικού.

Για την άσκηση του επαγγέλματος του Λογιστή – Φοροτεχνικού απαιτείται ειδική άδεια η οποία χορηγείται από την Κεντρική Διοίκηση του Ο.Ε.Ε. ή την αρμόδια Τοπική Διοίκηση Περιφερειακού Τμήματος του Ο.Ε.Ε. Στους κατόχους της ως άνω άδειας χορηγείται δελτίο επαγγελματικής ταυτότητας, το οποίο ανανεώνεται κατ' έτος. Η άδεια ασκήσεως επαγγέλματος χορηγείται μόνο σε φυσικά πρόσωπα.

Η άδεια ασκήσεως επαγγέλματος του Λογιστή – Φοροτεχνικού διακρίνεται σε άδεια Λογιστή – Φοροτεχνικού Α', Β', Γ' και Δ' τάξεως.

Η εν λόγω άδεια είναι σε ισχύ εφόσον ανανεώνεται ετησίως το δελτίο επαγγελματικής ταυτότητας.

Ειδικότερα:

1. Α' Τάξη

➤ Άδεια Α' Τάξης χορηγείται από το Ο.Ε.Ε.:

α) Στους πτυχιούχους οικονομικών πανεπιστημίων που είναι μέλη του Ο.Ε.Ε και κάτοχοι άδειας ασκήσεως οικονομολογικού επαγγέλματος καθώς και άδειας ασκήσεως επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Β' τάξης, εφόσον αποδεικνύουν τριετή άσκηση του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Β' τάξης και παρακολουθήσουν επιτυχώς τα αντίστοιχα επιμορφωτικά σεμινάρια που διοργανώνει το Ο.Ε.Ε. για την αναβάθμιση της άδειας.

β) Στους πτυχιούχους του τμήματος Λογιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. που είναι κάτοχοι άδειας ασκήσεως επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Β' τάξης, εφόσον αποδεικνύουν τετραετή άσκηση του επαγγέλματος λογιστή

φοροτεχνικού Β΄ τάξης και παρακολουθήσουν επιτυχώς τα αντίστοιχα επιμορφωτικά σεμινάρια που διοργανώνει το Ο.Ε.Ε. για την αναβάθμιση της άδειας.

2. Β΄ Τάξη

➤ Άδεια Β΄ Τάξης χορηγείται από το Ο.Ε.Ε.:

α) Στους πτυχιούχους οικονομικών πανεπιστημίων που είναι μέλη του Ο.Ε.Ε και κάτοχοι άδειας ασκήσεως οικονομολογικού επαγγέλματος καθώς και άδειας ασκήσεως επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Γ΄ τάξης, εφόσον αποδεικνύουν διετή άσκηση του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Γ΄ τάξης και παρακολουθήσουν επιτυχώς τα αντίστοιχα επιμορφωτικά σεμινάρια που διοργανώνει το Ο.Ε.Ε. για την αναβάθμιση της άδειας.

β) Στους πτυχιούχους του Τμήματος Λογιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. που είναι κάτοχοι άδειας ασκήσεως επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Γ΄ τάξης, εφόσον αποδεικνύουν τετραετή άσκηση του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Γ΄ τάξης και παρακολουθήσουν επιτυχώς τα αντίστοιχα επιμορφωτικά σεμινάρια που διοργανώνει το Ο.Ε.Ε. για την αναβάθμιση της άδειας.

γ) Στους πτυχιούχους των Τμημάτων Εμπορίας και Διαφήμισης, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουριστικών Επιχειρήσεων της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. που είναι κάτοχοι άδειας ασκήσεως επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Γ΄ τάξης, εφόσον αποδεικνύουν τριετή άσκηση του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Γ΄ τάξης και παρακολουθήσουν επιτυχώς τα αντίστοιχα επιμορφωτικά σεμινάρια που διοργανώνει το Ο.Ε.Ε. για την αναβάθμιση της άδειας.

3. Γ΄ Τάξη

➤ Άδεια Γ΄ Τάξης χορηγείται από το Ο.Ε.Ε.:

α) Στους πτυχιούχους οικονομικών πανεπιστημίων που απέκτησαν το πτυχίο τους μετά τη δημοσίευση του Ν. 2515/1997 (25.7.1997) είναι μέλη του ΟΕΕ και έχουν άδεια ασκήσεως οικονομολογικού επαγγέλματος.

β) Στους πτυχιούχους του Τμήματος Λογιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. (δεν απαιτείται πλέον διετής προϋπηρεσία από τη λήψη του πτυχίου για την χορήγηση της άδειας λογιστή φοροτεχνικού Γ΄ τάξης)

γ) Στους πτυχιούχους των Τμημάτων Εμπορίας και Διαφήμισης, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουριστικών Επιχειρήσεων της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι., οι οποίοι ασκούν επί τετραετία από τη λήψη του πτυχίου τους το επάγγελμα του Λογιστή ή του βοηθού λογιστή.

4. Δ΄ Τάξη

➤ Άδεια Δ΄ Τάξης χορηγείται από το Ο.Ε.Ε.

α) Στους κατόχους απολυτηρίου Γενικού Λυκείου, οι οποίοι ασκούν επί δώδεκα (12) έτη από τη λήψη του απολυτηρίου τους το επάγγελμα του βοηθού λογιστή,

β) Στους κατόχους απολυτηρίου Επαγγελματικού Λυκείου ή Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου – κλάδου Οικονομίας, οι οποίοι ασκούν επί δέκα (10) έτη από τη λήψη του απολυτηρίου τους το επάγγελμα του βοηθού λογιστή,

γ) Στους κατόχους πτυχίου Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) Λογιστικής, οι οποίοι ασκούν επί οκτώ (8) έτη το επάγγελμα του βοηθού λογιστή, δ) αποφοίτους των μακροχρόνιων προγραμμάτων κατάρτισης του ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ, οι οποίοι ασκούν επί οκτώ (8) έτη το επάγγελμα του βοηθού λογιστή.

Οι κάτοχοι αδειας Δ' τάξης μπορούν μετά από πενταετή άσκηση του επαγγέλματος και επιμορφωτικά σεμινάρια να αποκτήσουν άδεια Γ' τάξης. Πέραν της Γ' τάξης δεν δικαιούνται άδεια ανώτερης τάξης.

Στις ως άνω περιπτώσεις για την απόκτηση της άδειας λογιστή – φοροτεχνικού λαμβάνεται υπόψη και η προϋπηρεσία που έχει αποκτηθεί στο Δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα (άρθρο 38 παρ. 1 του Ν. 2873/2000).

Σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ. 2 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 παρ. 2 του Ν. 3453/2006:

Οι επιτηδευματίες, καθώς και οι κοινοπραξίες ή κοινωνίες επιτηδευματιών, κατά τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 186/1992, οι οποίοι:

α) τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ.

β) τηρούν βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο έχουν πραγματοποιήσει ακαθάριστα έσοδα : αα) πάνω από 293.470,27 ΕΥΡΩ, εάν πρόκειται για εμπορική ή μικτή επιχείρηση, ββ) πάνω από 146.735,14 ΕΥΡΩ, εάν πρόκειται για επιτηδευματία που ασκεί εμπορική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ή είναι ελεύθερος επαγγελματίας, υποβάλλουν τις κάθε είδους δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος αρχικές, συμπληρωματικές, τροποποιητικές, περιοδικές και εκκαθαριστικές, αφού προηγουμένως έχουν υπογραφεί από λογιστή φοροτεχνικό, κάτοχο της σχετικής αδειας άσκησης του επαγγέλματος από το Ο.Ε.Ε.

Σε περίπτωση παράβασης των ανωτέρω διατάξεων επιβάλλονται οι προβλεπόμενες στην παρ. 5 του άρθρου 38 του Ν. 2873/2000 (ΦΕΚ 285/Α'/2000) κυρώσεων (Τ.Ε.Ι. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Σ.Δ.Ο, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαθέσιμο στο: http://ad.teikav.edu.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=63&Itemid=79).

Η άδεια άσκησης επαγγέλματος ανωτέρας τάξεως πέραν των ετών υπηρεσίας θα αποκτάται μετά από πιστοποίηση παρακολούθησης επιμορφωτικών σεμιναρίων σε λογιστικά και φορολογικά θέματα και αξιολόγησης των υποψηφίων κατά τη διάρκεια παρακολούθησης αυτών. Τα επιμορφωτικά αυτά σεμινάρια θα διενεργούνται τουλάχιστον μία φορά κάθε έτος από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος ή από το Ινστιτούτο Εκπαίδευσης και Επιμόρφωσης των Μελών του, που θα χορηγούν και το σχετικό πιστοποιητικό παρακολούθησης και αξιολόγησης. Σημειώνεται ότι οι πάσης φύσεως δαπάνες για τη διενέργεια των επιμορφωτικών σεμιναρίων βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος.

Για να αιτηθεί κάποιος για χορήγηση άδειας ανωτέρας τάξεως, πρέπει να υποβάλλει επικυρωμένο αντίγραφο, όπως προβλέπεται από την περίπτωση στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Ν.2515/1997, πιστοποιητικού παρακολούθησης επιμορφωτικών σεμιναρίων και αξιολόγησης του υποψηφίου. Να σημειωθεί ότι η άδεια που έχει χορηγηθεί από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος είναι σε ισχύ εφόσον έχει ανανεωθεί το δελτίο επαγγελματικής ταυτότητας σύμφωνα με το νόμο.

Τα επιμορφωτικά σεμινάρια διενεργούνται τουλάχιστον μία φορά κάθε έτος με απόφαση της Κ.Δ. του Ο.Ε.Ε., η οποία ορίζει τους εισηγητές, το ύψος της αποζημίωσής τους, τη θεματολογία των σεμιναρίων, τον τρόπο αξιολόγησης των υποψηφίων, την ημέρα έναρξης των σεμιναρίων, τη διάρκειά τους, τον τόπο διεξαγωγής τους, την προθεσμία υποβολής αιτήσεων συμμετοχής, τα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια. Η σχετική ανακοίνωση δημοσιεύεται σε δύο (2) ημερήσιες πολιτικές και μία (1) ημερήσια οικονομική εφημερίδα πανελληνίας κυκλοφορίας και τοιχοκολλάται στην Κεντρική Υπηρεσία και στα κατά τόπους γραφεία των εδρών των Π.Τ. του Ο.Ε.Ε.. Η τελευταία δημοσίευση γίνεται τουλάχιστον τριάντα (30) ημέρες πριν από την οριζόμενη ημερομηνία έναρξης των σεμιναρίων. Οι ενδιαφερόμενοι προκειμένου να μετάσχουν στα επιμορφωτικά σεμινάρια υποβάλλουν αίτηση στη Γραμματεία του Ο.Ε.Ε. δεκαπέντε (15) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν την έναρξη των σεμιναρίων. Στην αίτηση επισυνάπτονται: αντίγραφο της άδειας την οποία κατέχουν, τα σχετικά έγγραφα, με τα οποία αποδεικνύεται η άσκηση του επαγγέλματος και εξουσιοδότηση προς το Ο.Ε.Ε. για την υπ' αυτού αυτεπάγγελτη αναζήτηση αντιγράφου ποινικού μητρώου γενικής χρήσης περί μη καταδίκης.

Για τη διεξαγωγή των επιμορφωτικών σεμιναρίων ορίζεται «Επιτροπή Σεμιναρίων». Η επιτροπή ορίζεται με απόφαση της Κ.Δ. του Ο.Ε.Ε., η οποία αποτελείται από μέλη του Ο.Ε.Ε., τα οποία είναι κάτοχοι άδειας ασκήσεως επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Α' τάξεως. Γραμματείς της Επιτροπής ορίζονται δύο μόνιμοι υπάλληλοι του Ο.Ε.Ε.. Η Επιτροπή των σεμιναρίων συνέρχεται μέσα σε τρεις (3) ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας της ανακοίνωσης διεξαγωγής σεμιναρίων, και αφού ελέγξει τις αιτήσεις συμμετοχής και τα δικαιολογητικά καταρτίζει πίνακα, στον οποίο καταχωρούνται με αλφαβητική σειρά οι υποψήφιοι που έχουν τις προϋποθέσεις να μετάσχουν στα επιμορφωτικά σεμινάρια. Οι υπόλοιποι αποκλείονται με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση της Επιτροπής. Ο παραπάνω πίνακας, καθώς και ο πίνακας των αποκλειόμενων από τα επιμορφωτικά σεμινάρια, τοιχοκολλάται στην Κεντρική Υπηρεσία και στα κατά τόπους γραφεία των εδρών των Π.Τ. του Ο.Ε.Ε..

Οι εισηγητές των σεμιναρίων υποβάλλουν στην Επιτροπή της προηγούμενης παραγράφου τις αξιολογήσεις των συμμετεχόντων προκειμένου αυτή να καταρτίσει πίνακα παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Στα μέλη της Επιτροπής σεμιναρίων και στους Γραμματείς χορηγείται αποζημίωση, το ύψος της οποίας καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μετά από γνώμη της Κ.Δ. του Ο.Ε.Ε. (Νόμοι 3470/2006, Άρθρο 17. Ρυθμίσεις για το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος. Διαθέσιμο στο: <https://www.taxheaven.gr/laws/view/index/law/3470/year/2006/article/17/hl/%CF%80%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%B7%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C>, χ.χ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΒΑΣΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

Στο παρακάτω κεφάλαιο θα παρουσιαστούν οι επαγγελματικές προοπτικές των πτυχιούχων Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής ανάλογα με το τμήμα από το οποίο αποφοίτησαν. Όλα τα στοιχεία βασίζονται σε πληροφορίες των αντίστοιχων πανεπιστημιακών ιδρυμάτων / τμημάτων και κυρίως από τους οδηγούς σπουδών και τις ιστοσελίδες τους.

2.1. Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών τονίζει πως οι πτυχιούχοι του Τμήματος Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής είναι πλέον κατάλληλοι για τη στελέχωση των οικονομικών υπηρεσιών και λογιστηρίων επιχειρήσεων του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, λογιστικών-ελεγκτικών εταιρειών και μεγάλων χρηματοπιστωτικών και χρηματοοικονομικών οργανισμών, όπως εμπορικών και επενδυτικών τραπεζών, χρηματιστηριακών, επενδυτικών και ασφαλιστικών εταιρειών.

Η σύγχρονη επιστημονική τους κατάρτιση καθώς και οι αναλυτικές και σύνθετες ικανότητες που αποκτούν κατά τη φοίτησή τους στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής τους δίνουν τη δυνατότητα μεταξύ άλλων να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των ταχύτατα μεταβαλλόμενων συνθηκών, στις σύγχρονες διεθνείς αγορές κεφαλαίων, να εκπονούν υψηλής ποιότητας χρηματοοικονομικές μελέτες, να διαχειρίζονται αποτελεσματικά μεγάλα χαρτοφυλάκια, χρησιμοποιώντας σύνθετα χρηματοοικονομικά εργαλεία και να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των πολύπλοκων διαδικασιών ελέγχου μεγάλων επιχειρήσεων.

Επίσης, οι πτυχιούχοι αποκτούν την επιστημονική υποδομή που θα τους επιτρέψει την παρακολούθηση μεταπτυχιακών προγραμμάτων του εσωτερικού ή του εξωτερικού και την ενασχόληση τους με την επιστημονική έρευνα (*Επαγγελματικές προοπτικές*, Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής ΟΠΑ, www.dept.aueb.gr/el/loxri χ.χ).

2.2. ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας

Σύμφωνα με το ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας οι απόφοιτοι τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, μπορούν να απασχοληθούν σε θέματα λογιστηρίου στον ιδιωτικό τομέα και στον δημόσιο τομέα. Ειδικότερα απασχολούνται σε θέματα:

- Τήρησης και ενημέρωσης λογιστικών βιβλίων για τα οποία απαιτούνται επιστημονικές αναλύσεις των οικονομικών πράξεων όπως: βιβλίο ταμείου, βιβλίο διαφόρων πράξεων, βιβλίο αγορών, βιβλίο πωλήσεων, βιβλίο παραγωγής και κοστολογίου, κτλ.

- Τήρησης λογιστικών βιβλίων στα οποία καταχωρούνται περιοδικά και περιουσιακά στοιχεία των οικονομικών μονάδων καθώς και συναφείς λογιστικές καταστάσεις όπως βιβλίο απογραφών και ισολογισμών, κτλ.
- Σύνταξη καταστάσεων ή άλλων εγγράφων που περιέχουν ανάλυση και λογιστική διατύπωση οικονομικών πράξεων με λογιστικά βιβλία χειρόγραφων ή μηχανογραφημένων.
- Τήρηση και έκδοση στοιχείων που χρησιμοποιούνται στο λογιστήριο σαν στοιχεία πρώτης εγγραφής όπως τιμολογίων διπλοτύπων εισπράξεως, κτλ.
- Ενημέρωση καρτελών
- Καταγραφή περιουσιακών στοιχείων
- Τήρηση βιβλίων στοιχείων κοστολογίου και στοιχείων αποθήκης
- Μισθοδοσία
- Τήρηση διαφόρων στοιχείων και βιβλίων που προβλέπονται από τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
- Κατεύθυνση και παρακολούθηση της εφαρμογής του όλου λογιστικού συστήματος των οικονομικών μονάδων και
- Κατεύθυνση και παρακολούθηση των εργασιών σε συναφή με το λογιστήριο τμημάτων όπως κοστολόγησης, αγορών, προμηθειών, κτλ.
- Μετά τη συμπλήρωση πενταετούς συναφούς προϋπηρεσίας μπορούν να καλύπτουν τις θέσεις του κατά νόμο υπεύθυνου λογιστή, να ιδρύουν και να λειτουργούν λογιστικά γραφεία, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις στα οποία παρακολουθούν βιβλία κατηγοριών Α, Β και Γ του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων.
- Οι παραπάνω πτυχιούχοι μπορούν να ελέγχουν και να θεωρούν τις υποβαλλόμενες από τους υπόχρεους τήρησης Α, Β και Γ κατηγορίας βιβλίων του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων και δηλώσεις προς τις αρμόδιες Οικονομικές Εφορίες όπως Δηλώσεις Εισοδήματος, Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, κ.λπ..

Επιπροσθέτως, με βάση τις εξειδικευμένες τεχνολογικές και θεωρητικές γνώσεις τους, δύναται να απασχολούνται ως στελέχη επιχειρήσεων και οργανισμών, σε όλο το φάσμα δραστηριοτήτων οι οποίες σχετίζονται με τη χρηματοοικονομική διοίκηση και ανάπτυξη χρηματοοικονομικών προϊόντων στον ιδιωτικό αλλά και στο δημόσιο τομέα. Συγκεκριμένα μπορούν να απασχοληθούν στα παρακάτω:

- Εκπόνηση χρηματοδοτικών αναλύσεων όπως:
  - Κατάρτιση προϋπολογισμών
  - Παρακολούθηση ταμειακών ροών
  - Διαχείριση επενδυτικών προγραμμάτων
  - Χρηματοοικονομική παρακολούθηση, κ.α.
- Σχεδιασμός και ανάπτυξη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και προϊόντων.
- Εκπόνηση μελετών αποτίμησης της αξίας εισηγμένων στο χρηματιστήριο επιχειρήσεων.
- Οι πτυχιούχοι του παραπάνω Τμήματος δύνανται να ασκούν το επάγγελμα του λογιστή – φοροτεχνικού, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.
- Έχουν Δικαιώματα Διδασκαλίας στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.
- Επίσης, οι απόφοιτοι του Τμήματος μπορούν να διορίζονται στο δημόσιο και να εξελίσσονται στις βαθμίδες ιεραρχίας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

(Επαγγελματικά δικαιώματα Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Δ.Α.ΣΤΑ., Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας Διαθέσιμο στο: <https://dasta.teiwm.gr/>, χ.χ)

2.3. ΤΕΙ Πειραιά

Στην ιστοσελίδα του τμήματος Λογιστικής του ΤΕΙ Πειραιά αναγράφεται ότι με την ολοκλήρωση των σπουδών του, ο απόφοιτος του Τμήματος ανακηρύσσεται «Πτυχιούχος Λογιστής» και διαθέτει τις απαραίτητες επιστημονικές γνώσεις στα πεδία της Οικονομίας και ειδικά της Λογιστικής καθώς και οι τεχνολογικές γνώσεις και δεξιότητες για να μπορεί να δραστηριοποιηθεί επαγγελματικά σε όλους τους τομείς του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος είτε ως στέλεχος λογιστηρίου επιχειρήσεων, οργανισμών και υπηρεσιών του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, είτε ως αυτοαπασχολούμενος. Ειδικότερα ο πτυχιούχος του Τμήματος Λογιστικής του Τ.Ε.Ι. Πειραιά:

- Τηρεί λογιστικά βιβλία και στοιχεία όλων των κατηγοριών σύμφωνα με την κείμενη φορολογική νομοθεσία, τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ε.Λ.Π.) και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.).
- Συντάσσει και αναλύει ισολογισμούς και αναλυτικές καταστάσεις, καταρτίζει προϋπολογισμούς επιχειρήσεων και οργανισμών.
- Συντάσσει καταστάσεις μισθοδοσίας.
- Εφαρμόζει αρχές και μεθόδους κοστολόγησης και αποτίμησης, καθώς και χρηματοδότησης και διαχείρισης επενδύσεων, αξιοποίησης εθνικών και κοινοτικών πόρων για τη χρηματοδότησή τους.
- Εκπονεί χρηματοοικονομικές μελέτες και παρέχει χρηματοοικονομικές συμβουλές.
- Εφαρμόζει διαδικασίες εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου, καθώς και τη νομοθεσία που αφορά λογιστικά, φορολογικά, εργατικά και εμπορικά θέματα.
- Είναι γνώστης των σύγχρονων εφαρμογών των Η/Υ στη Λογιστική και τη χρηματοοικονομική και γενικότερα των Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων.
- Ερμηνεύει και αναλύει τα λογιστικά και χρηματοοικονομικά δεδομένα των επιχειρήσεων και οργανισμών στο γενικότερο εγχώριο και διεθνείς μακροοικονομικό και μικροοικονομικό περιβάλλον και συντάσσει σχετικές εκθέσεις και μελέτες.
- Τέλος, αξιοποιεί τις σύγχρονες στατιστικές και οικονομικές μεθόδους μελέτης και έρευνας των θεμάτων που έχουν σχέση με τη λογιστική, την οργάνωση και διοίκηση των επιχειρήσεων, την παραγωγική διαδικασία, την έρευνα αγοράς και τις τεχνολογικές εφαρμογές τους.

(Γραφείο Διασύνδεσης, Τ.Ε.Ι. Πειραιά, 2012)

2.4. ΤΕΙ Κρήτης

Στην ιστοσελίδα του Τ.Ε.Ι. Κρήτης αναφέρεται πως υπάρχει σημαντική απορρόφηση από την αγορά εργασίας στους απόφοιτους του τμήματος. Συγκεκριμένα, αυτό φαίνεται από τις πολλές επιστολές επιχειρήσεων που ζητούν προπτυχιακούς φοιτητές του τμήματος για πρακτική άσκηση και ενδεχόμενη μεταγενέστερη μόνιμη εργασία.

Η πλειοψηφία των αποφοίτων (ποσοστό μεγαλύτερο του 85%) απασχολείται στον ιδιωτικό τομέα, σε εργασίες σχετικές με το γνωστικό αντικείμενο των σπουδών τους, όπως για παράδειγμα στις οικονομικές διευθύνσεις επιχειρήσεων, τμήματα λογιστηρίων εταιριών, σε λογιστικά και φοροτεχνικά γραφεία, στην παρακολούθηση των εργασιών σε συναφή με το λογιστήριο τμήματα, όπως κοστολόγησης, αγορών, προμηθειών, στον εσωτερικό έλεγχο εταιριών, ως εξωτερικοί ελεγκτές εταιριών ελεγκτικής, στη χρηματοοικονομική διοίκηση επιχειρήσεων και οργανισμών, στην ανάλυση επενδυτικών αποφάσεων, δανειακών και ασφαλιστικών κινδύνων, ως χρηματοοικονομικοί και ασφαλιστικοί σύμβουλοι, κ.λπ.. (Γενικές Πληροφορίες, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Τ.Ε.Ι. Κρήτης, Σ.Δ.Ο. Διαθέσιμο στο: <https://www.teicrete.gr/acccfin/el/σελίδες-μενού/γενικές-πληροφορίες>, χ.χ)

2.5. ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης

Βάσει του οδηγού σπουδών του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης, οι πτυχιούχοι με την ολοκλήρωση των σπουδών τους είναι εφοδιασμένοι με τις απαραίτητες επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες ώστε να μπορούν να απασχολούνται μεταξύ άλλων, ως:

Λογιστές, κοστολόγοι, φοροτεχνικοί, ελεγκτές, οικονομικοί διευθυντές, σύμβουλοι διοικήσεως, σύμβουλοι επενδύσεων και χρηματοδοτήσεων, χρηματοοικονομικοί αναλυτές, σύμβουλοι μηχανοργάνωσης, κτλ.

Πιο συγκεκριμένα, οι πτυχιούχοι δύναται να δραστηριοποιούνται ως ελεύθεροι επαγγελματίες ή στελέχη οικονομικών μονάδων του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα σε δραστηριότητες όπως οι παρακάτω:

- ✓ Λογιστική και διοικητική οργάνωση επιχειρήσεων και οργανισμών
- ✓ Κατάρτιση κάθε είδους χρηματοοικονομικών και φορολογικών αναφορών
- ✓ Διενέργεια οικονομοτεχνικών μελετών και διαχείριση έργου
- ✓ Διενέργεια οικονομοτεχνικών μελετών και διαχείριση έργου
- ✓ Εφαρμογή εξειδικευμένων συστημάτων κοστολόγησης βιομηχανικών και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών
- ✓ Εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά λογιστικά, φορολογικά, εμπορικά και εργατικά θέματα
- ✓ Διενέργεια ελεγκτικών διαδικασιών και εφαρμογή συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και εταιρικής διακυβέρνησης
- ✓ Αποτίμηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των οικονομικών μονάδων και του οικονομικού περιβάλλοντος, εγχώριου και διεθνούς, στο οποίο δραστηριοποιούνται
- ✓ Λήψη αποφάσεων διοικήσεως, επενδύσεων, χρηματοδοτήσεων και αξιοποίησης των επιχειρησιακών πόρων
- ✓ Χρηματοοικονομικές αναλύσεις και αναλύσεις κινδύνου
- ✓ Αξιολόγηση, επιλογή, εγκατάσταση, λειτουργία και χρήση λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών

(Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης (2014), *Οδηγός Σπουδών*, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Θεσσαλονίκη)

2.6. ΤΕΙ Θεσσαλίας

Στον Οδηγό Σπουδών του ΤΕΙ Θεσσαλίας αναφέρεται πως με βάση τις εξειδικευμένες επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις τους, οι απόφοιτοι ασχολούνται - είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες είτε αυτοδυνάμως - ως στελέχη Λογιστηρίων στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

Ειδικότερα δραστηριοποιούνται:

1. Ως βοηθοί αρχικά και αργότερα ως στελέχη των λογιστηρίων.
2. Ως ελεύθεροι επαγγελματίες, ατομικά ή ως μέλη εταιρειών, σε τήρηση βιβλίων Α, Β, Γ κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.
3. Ως υπεύθυνοι λογιστές-στριες σε λογιστήρια και ως προϊστάμενοι των λογιστηρίων.
4. Ως οικονομικοί διευθυντές επιχειρήσεων και οργανισμών.
5. Ως επιχειρηματίες ή στελέχη σε χρηματοπιστηριακές εταιρείες.
6. Ως καθηγητές εφαρμογών στα Τ.Ε.Ι.
7. Ως καθηγητές σε Τεχνικά επαγγελματικά εκπαιδευτήρια.

Η εξέλιξη των πτυχιούχων γίνεται σταδιακά σε όλο το φάσμα της λογιστικής ιεραρχίας.

Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής λαμβάνουν ειδική άδεια επαγγέλματος Λογιστή - Φοροτεχνικού, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 340/98 το οποίο εκδόθηκε κατ' επιταγή του Νόμου 2515/97.

Για την χορήγηση της άδειας αυτής υποβάλλεται αίτηση του ενδιαφερομένου προς το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος (Ο.Ε.Ε.) με τα απαραίτητα δικαιολογητικά (πτυχία, τίτλοι σπουδών, εξειδίκευση και επαγγελματική πείρα).

Το περιεχόμενο της επαγγελματικής δραστηριότητας των λογιστών - φοροτεχνικών κατά κατηγορία άδειας καθορίζεται ως εξής:

- a) Οι κάτοχοι άδειας ασκήσεως επαγγέλματος λογιστή -φοροτεχνικού Δ' τάξεως συντάσσουν φορολογικές δηλώσεις και διενεργούν λογιστικές και φοροτεχνικές εργασίες επιτηδευματιών τηρούντων βιβλία Α' κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Π.Δ. 186/1992 (ΦΕΚ Α'84), όπως ισχύει καθώς και των επιτηδευματιών τηρούντων βιβλία Β' κατηγορίας των οποίων τα ετήσια ακαθάριστα έσοδα δεν υπερβαίνουν το 10% του προβλεπόμενου ορίου βιβλίων Β' κατηγορίας.
- b) Οι κάτοχοι αδειας ασκήσεως επαγγέλματος λογιστή - φοροτεχνικού Γ' τάξεως διενεργούν κάθε είδους λογιστικές και φοροτεχνικές εργασίες.
- c) Οι κάτοχοι αδειας ασκήσεως επαγγέλματος λογιστή - φοροτεχνικού Β' τάξεως διενεργούν κάθε είδους λογιστικές και φοροτεχνικές εργασίες επιτηδευματιών τηρούντων βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. των οποίων τα ετήσια ακαθάριστα έσοδα δεν υπερβαίνουν το όριο της Β' κατηγορίας προσαυξημένο κατά ποσοστό 40%.
- d) Οι κάτοχοι αδειας ασκήσεως επαγγέλματος λογιστή - φοροτεχνικού Α' τάξεως διενεργούν κάθε είδους λογιστικές και φοροτεχνικές εργασίες επιτηδευματιών ανεξαρτήτως ορίου ετησίων ακαθαρίστων εσόδων.

(Επαγγελματικά Δικαιώματα Πτυχιούχων, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας. Διαθέσιμο στο: <http://acc.teilar.gr/οδηγός-σπουδών/επαγγελματικά-δικαιώματα/>)

2.7. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας στην ιστοσελίδα του αναλύει τους τομείς, τις υπηρεσίες και τις δραστηριότητες στα οποία μπορούν να απασχοληθούν οι πτυχιούχοι Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής.

Πιο αναλυτικά αυτοί μπορούν να εργαστούν στον τομέα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών όπως σε εμπορικές και επενδυτικές τράπεζες, σε χρηματιστηριακές εταιρείες, ασφαλιστικές εταιρείες και εταιρείες συμβούλων επιχειρήσεων. Ακόμα, δύναται να απασχοληθούν σε δημόσιες υπηρεσίες και υπουργεία, ως λογιστές, ελεγκτές αναλυτές και αξιολογητές επενδυτικών προγραμμάτων. Τέλος, οι απόφοιτοι έχουν την δυνατότητα να απορροφηθούν από κάθε είδους οικονομική μονάδα η οποία έχει ανάγκη της οργάνωσης και διαχείρισης ενός σύγχρονου λογιστηρίου, σε κάθε επιχείρηση που την έχει ανάγκη κατάρτισης και σχεδιασμού προϋπολογισμών, σχεδιασμού και ανάλυσης χρηματοοικονομικών σχεδίων, χρηματοοικονομικών προβλέψεων, ανάλυσης χρηματοοικονομικών καταστάσεων και διαχείρισης κινδύνου (Αποστολή και Στόχοι του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Σχολή Επιστημών Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Διαθέσιμο στο: <http://www.uom.gr/index.php?tmima=5&categorymenu=2>).

2.8. ΤΕΙ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Το ΤΕΙ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης στην ιστοσελίδα ορίζει τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων του, όπως αυτά ορίζονται από το προεδρικό διάταγμα 349 ΦΕΚ/159 14.6.1989.

Η επαγγελματική κατοχύρωση των Λογιστών καθορίζεται από το προεδρικό διάταγμα 349 ΦΕΚ/159 14-6-1989.

Οι πτυχιούχοι του τμήματος Λογιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων σύμφωνα με το προεδρικό διάταγμα αριθμό 349 ΦΕΚ/159 14/6/1989 έχουν τα ακόλουθα επαγγελματικά δικαιώματα:

1. Μπορούν να εργαστούν είτε σε λογιστήρια είτε σε τμήματα ή χώρους που έχουν οργανική σχέση με το λογιστήριο και ασχολούνται με θέματα όπως:
  - τήρησης και ενημέρωσης λογιστικών βιβλίων για τα οποία απαιτούνται επιστημονικές αναλύσεις των οικονομικών πράξεων όπως βιβλίο ταμείου βιβλίο διαφόρων πράξεων βιβλίο αγορών. βιβλίο πωλήσεων βιβλίο παραγωγής και κοστολογίου κ.τ.λ.
  - τήρησης λογιστικών βιβλίων στα οποία καταχωρούνται περιοδικά τα περιουσιακά στοιχεία των Οικονομικών μονάδων καθώς και συναφείς λογιστικές καταστάσεις όπως βιβλίο απογραφών και ισολογισμών κ.τ.λ.

- σύνταξη καταστάσεων ή άλλων εγγράφων που περιέχουν ανάλυση και λογιστική διατύπωση οικονομικών πράξεων με λογιστικά βιβλία χρεογράφων ή μηχανογραφημένων.
  - τήρηση και έκδοση στοιχείων που χρησιμοποιούνται στο λογιστήριο σαν στοιχεία πρώτης εγγραφής όπως τιμολογίων διπλοτύπων εισπράξεως κ.λπ..
  - ενημέρωση καρτελών
  - καταγραφή περιουσιακών στοιχείων.
  - τήρηση βιβλίων στοιχείων κοστολογίου βιβλίων και στοιχείων αποθήκης.
  - μισθοδοσία.
  - τήρηση διαφόρων στοιχείων και βιβλίων που προβλέπονται από τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
  - κατεύθυνση και παρακολούθηση της εφαρμογής του όλου λογιστικού συστήματος των οικονομικών μονάδων και
  - κατεύθυνση και παρακολούθηση των εργασιών σε συναφή με το λογιστήριο τμήματα. όπως κοστολόγησης, αγορών. Προμηθειών κ.λπ..
2. Οι παραπάνω πτυχιούχοι μετά τη συμπλήρωση πενταετούς συναφούς προϋπηρεσίας μπορούν να καλύπτουν τις θέσεις του κατά νόμο υπεύθυνου λογιστή, να ιδρύουν και να λειτουργούν λογιστικά γραφεία, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις στα οποία παρακολουθούν βιβλία των κατηγοριών Α, Β και Γ του Κώδικα Φορολογικών στοιχείων.
  3. Μπορούν επίσης να ελέγχουν και να θεωρούν τις υποβαλλόμενες από τους υπόχρεους τήρησης Α, Β και Γ κατηγορίας βιβλίων του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων δηλώσεις προς τις αρμόδιες Οικονομικές Εφορίες όπως δηλώσεις εισοδήματος. Φόρου Προστιθέμενης Αξίας κ.λπ.
  4. Τέλος μπορούν να διορίζονται στην εκπαίδευση, σύμφωνα με την κάθε φορά ισχύουσα νομοθεσία (Φ.Ε.Κ. 159, Π.Δ. 349, ΣΕΛ. 3877-3882)

2.9. ΤΕΙ Πελοποννήσου

Οι απόφοιτοι του ΤΕΙ Πελοποννήσου με το πέρας των σπουδών τους, διαθέτουν όλες εκείνες τις γνώσεις που θα τους επιτρέψουν είτε να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε μεταπτυχιακό και διδακτορικό επίπεδο, είτε να εργασθούν ως στελέχη του ιδιωτικού ή δημοσίου τομέα είτε ως ελεύθεροι επαγγελματίες (π.χ. Λογιστές, Κοστολόγοι, Φοροτεχνικοί, Ελεγκτές, Οργανωτές Λογιστηρίων και Οικονομικών Υπηρεσιών, Χρηματοοικονομικοί Σύμβουλοι – Αναλυτές, Εκπαιδευτικοί).

Ειδικότερα, οι πτυχιούχοι του Τμήματος αποκτούν γνώσεις/εφόδια ούτως ώστε να:

- Τηρούν και ενημερώνουν Λογιστικά βιβλία σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία

- Συντάσσουν και ελέγχουν οικονομικές καταστάσεις
- Συντάσσουν και ελέγχουν τις φορολογικές δηλώσεις
- Εφαρμόζουν διαδικασίες εσωτερικού και εξωτερικού Ελέγχου
- Εφαρμόζουν αρχές και μεθόδους κοστολόγησης και συντάσσουν προϋπολογισμούς.
- Αξιολογούν Επενδύσεις
- Συντάσσουν χρηματοοικονομικές αναλύσεις
- Παρέχουν Χρηματοοικονομικές Συμβουλές και εκπονούν χρηματοοικονομικές εκθέσεις
- Διαχειρίζονται χρηματοδοτικά και χρηματιστηριακά προϊόντα (ομόλογα, μετοχές, αμοιβαία, παράγωγα του χρηματιστηρίου, κτλ.)
- Στελεχώνουν την Μέση Εκπαίδευση ως καθηγητές στα αντίστοιχα γνωστικά αντικείμενα

(*Προφίλ*, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Τ.Ε.Ι. Πελοποννήσου. Διαθέσιμο στο: <http://www.loxri.teikal.gr/index.php/profil>)

2.10. ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας

Όσον αφορά τις προοπτικές απασχόλησης του πτυχιούχου του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας αναφέρεται πως με την ολοκλήρωση των σπουδών του ανακηρύσσεται “Πτυχιούχος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής”, και θα διαθέτει τις απαραίτητες επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις και δεξιότητες για να μπορεί να δραστηριοποιηθεί επαγγελματικά σε όλους τους τομείς του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος, είτε ως στέλεχος λογιστηρίου επιχειρήσεων, οργανισμών και υπηρεσιών του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα, είτε ως αυτοαπασχολούμενος.

Ειδικότερα ο πτυχιούχος Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής μπορεί να δραστηριοποιηθεί στα επόμενα επαγγέλματα:

1. Λογιστής – Φοροτεχνικός
2. Τραπεζικός υπάλληλος – στέλεχος τραπεζικού καταστήματος
3. Οικονομολόγος
4. Εσωτερικός Ελεγκτής
5. Ορκωτός Ελεγκτής
6. Στέλεχος επιχείρησης
7. Εκπαιδευτικός

(*Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (2016)*, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Σ.Δ.Ο., Τ.Ε.Ι. Δυτικής Ελλάδας. Διαθέσιμο στο: http://www.logxrim.teiwest.gr/wp-content/uploads/2016/10/progr_log-xrimat.pdf)

2.11. ΤΕΙ Ηπείρου

Ο απόφοιτος του ΤΕΙ Ηπείρου με την ολοκλήρωση των σπουδών του διαθέτει τις απαραίτητες επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις και δεξιότητες προκειμένου να δραστηριοποιηθεί επαγγελματικά σε όλους τους τομείς του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος, είτε ως στέλεχος λογιστηρίου επιχειρήσεων, οργανισμών και υπηρεσιών

του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, είτε ως Χρηματοοικονομικός αναλυτής και σύμβουλος είτε ως αυτοαπασχολούμενος.

Στα πλαίσια της άσκησης του επαγγέλματος τους, οι πτυχιούχοι του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής μπορούν να ασκήσουν τις παρακάτω επαγγελματικές δραστηριότητες:

- Του Λογιστή – Φοροτεχνικού σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.
- Του Χρηματοοικονομικού και Χρηματιστηριακού συμβούλου και αναλυτή
- Του Εσωτερικού Ελεγκτή σε επιχειρήσεις και οργανισμούς σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.
- Του Τραπεζικού και Ασφαλιστικού στελέχους
- Του Εκπαιδευτικού σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- Του στελέχους του Δημοσίου τομέα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

(Σύντομο Προφίλ του Τμήματος, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Σ.Δ.Ο., Τ.Ε.Ι. Ηπείρου. Διαθέσιμο στο: <http://accfin.teiep.gr/node/6>)

2.12. ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας

Κεντρική επιδίωξη του περιεχόμενου των σπουδών είναι να παρέχει στους Σπουδαστές τόσο θεωρητικές όσο και εφαρμοσμένες γνώσεις για να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, στις απαιτήσεις των επαγγελματιών παροχής Λογιστικών, Φοροτεχνικών και γενικότερα Χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, αλλά και να διασφαλίζει τις προϋποθέσεις για την πρόσβασή τους σε μεταπτυχιακές σπουδές.

Με την ολοκλήρωση των σπουδών του, ο απόφοιτος του Τμήματος ανακηρύσσεται «Πτυχιούχος Λογιστικής» και διαθέτει τις απαραίτητες επιστημονικές γνώσεις στα πεδία της Οικονομίας και ειδικά της Λογιστικής, καθώς και τεχνολογικές γνώσεις και δεξιότητες για να μπορεί να δραστηριοποιηθεί επαγγελματικά σε όλους τους τομείς του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος, είτε ως στέλεχος λογιστηρίου επιχειρήσεων, οργανισμών και υπηρεσιών του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, είτε ως αυτοαπασχολούμενος.

Ειδικότερα ο πτυχιούχος του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας:

- Τηρεί λογιστικά βιβλία και στοιχεία όλων των κατηγοριών σύμφωνα με την κείμενη φορολογική νομοθεσία, το Ε.Γ.Λ.Σ και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ).
- Συντάσσει και αναλύει ισολογισμούς και αναλυτικές καταστάσεις, καταρτίζει προϋπολογισμούς επιχειρήσεων και οργανισμών.
- Εφαρμόζει αρχές και μεθόδους κοστολόγησης και αποτίμησης, καθώς και χρηματοδότησης και διαχείρισης επενδύσεων, αξιοποίησης εθνικών και κοινοτικών πόρων για τη χρηματοδότησή τους.
- Εκπονεί χρηματοοικονομικές μελέτες και παρέχει χρηματοοικονομικές συμβουλές.

- Εφαρμόζει διαδικασίες εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου, καθώς και τη νομοθεσία που αφορά σε λογιστικά, φορολογικά, εργατικά και εμπορικά θέματα.
- Είναι γνώστης των σύγχρονων εφαρμογών των Η/Υ στη Λογιστική και στη χρηματοοικονομική και γενικότερα των Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων.
- Ερμηνεύει και αναλύει τα λογιστικά και χρηματοοικονομικά δεδομένα των επιχειρήσεων και οργανισμών στο γενικότερο εγχώριο και διεθνές μακροοικονομικό και μικροοικονομικό περιβάλλον και συντάσσει σχετικές εκθέσεις και μελέτες.
- Αξιοποιεί τις σύγχρονες στατιστικές και οικονομικές μεθόδους μελέτης και έρευνας των θεμάτων που έχουν σχέση με τη Λογιστική, την οργάνωση και διοίκηση των επιχειρήσεων, την παραγωγική διαδικασία, την έρευνα αγοράς, καθώς και τις τεχνολογικές εφαρμογές τους.

Το γνωστικό αντικείμενο και το περιεχόμενο των σπουδών, το οποίο προσαρμόζεται στα νέα κάθε φορά δεδομένα της επιστήμης, καθώς και η δομή του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες της Λογιστικής και οικονομικής επιστήμης και στις τεχνολογικές εφαρμογές τους και στις απαιτήσεις του επαγγέλματος του Λογιστή σε θεωρητικό και εφαρμοσμένο επίπεδο, ενώ παράλληλα διασφαλίζει τις προϋποθέσεις για την πρόσβαση των πτυχιούχων σε μεταπτυχιακές σπουδές (*Αντικείμενο Σπουδών, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Σ.Δ.Ο., Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας. Διαθέσιμο στο: http://accounting.teicm.gr/index.php?cat_id=11*)

2.13. ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας

Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής είναι σε θέση να απασχοληθούν μεταξύ άλλων:

- Στα λογιστήρια επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα,
- Σε λογιστικές – ελεγκτικές εταιρείες, χρηματοπιστωτικούς και χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, καθώς και σε χρηματιστηριακές επενδυτικές και ασφαλιστικές εταιρείες,
- Στις οικονομικές υπηρεσίες του δημοσίου τομέα.

Η επιστημονική κατάρτιση και η εξειδίκευση που οι φοιτητές αποκτούν κατά τη φοίτησή τους στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής τους δίνουν τη δυνατότητα μεταξύ άλλων να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των ταχύτατα μεταβαλλόμενων συνθηκών της αγοράς εργασίας. Επίσης, οι πτυχιούχοι αποκτούν την επιστημονική υποδομή που θα τους επιτρέψει την παρακολούθηση μεταπτυχιακών προγραμμάτων του εσωτερικού ή του εξωτερικού και την ενασχόλησή τους με την επιστημονική έρευνα

(Οδηγός Σπουδών 2015-16, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Σ.Δ.Ο., Τ.Ε.Ι. Στερεάς Ελλάδας).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΕΡΕΥΝΕΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

Σε αυτό το κεφάλαιο παρατίθενται αποτελέσματα μελετών Προπτυχιακών Τμημάτων Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής, που αφορούν τη διερεύνηση απορρόφησης πτυχιούχων λογιστών από την αγορά.

3.1. Έρευνα Απασχόλησης Αποφοίτων Λογιστικής ΤΕΙ Κρήτης (2003)

3.1.1. Εισαγωγικά στοιχεία

Σε αυτό το τμήμα της παρούσας εργασίας, παρουσιάζεται η έρευνα του ΑΤΕΙ Κρήτης αναφορικά με την απασχόληση των πτυχιούχων του τμήματος λογιστικής. Στόχος της έρευνας είναι η διερεύνηση γενικά της απασχόλησης κατά βαθμίδα εκπαίδευσης και είδος εργασιακής σχέσης σε τυχαίο αντιπροσωπευτικό δείγμα επιχειρήσεων κυρίως της Κρήτης αλλά όχι μόνο.

Η έρευνα έλαβε χώρα κατά την χρονική περίοδο Οκτώβριος – Νοέμβριος του 2003 σε ένα τυχαίο αντιπροσωπευτικό δείγμα 79 επιχειρήσεων, οι οποίες βρίσκονται στο Ηράκλειο, τα Χανιά, τον Άγιο Νικόλαο, την Ιεράπετρα, τα Μάλια, την Αθήνα και την Κύπρο. Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων είναι εμπορικές, παροχής υπηρεσιών, τραπεζικές και λοιπών δραστηριοτήτων και παράλληλα οι περισσότερες από αυτές είναι ανώνυμες εταιρείες, καθώς και άλλων μορφών ή προσωπικές εταιρείες. Επιπλέον, όλες οι επιχειρήσεις μετρούν πάνω από 5 έτη από την περίοδο ίδρυσης, συνεπώς πρόκειται για καταξιωμένες στο χώρο τους επιχειρήσεις.

Συγκεκριμένα, κύριο μέλημα της έρευνας αποτέλεσε να διερευνηθεί το βαθμό απορρόφησης των πτυχιούχων του Τμήματος Λογιστικής του ΑΤΕΙ Κρήτης, τα αντικείμενα και τις θέσεις εργασίας που καλύπτουν, την αξιολόγηση επάρκειας τους από πλευρά επιχειρήσεων καθώς και να αναλύσει τις προθέσεις των επιχειρήσεων για προσλήψεις πτυχιούχων του Τμήματος. Τέλος, στα πλαίσια της έρευνας διερευνώνται επιπροσθέτως τα κριτήρια των υποψηφίων για πρόσληψη από πλευράς επιχειρήσεων, οι διαδικασίες επιλογής των κατάλληλων υποψηφίων και οι τρόποι αναζήτησής τους.

3.1.2. Αποτελέσματα Έρευνας

Αναφορικά με τη **βαθμίδα εκπαίδευσης** των απασχολούμενων των επιχειρήσεων της έρευνας, προκύπτουν τα παρακάτω αποτελέσματα:

- ❖ Το 18% των απασχολούμενων των επιχειρήσεων προέρχεται από την Α' Βαθμίδα Εκπαίδευσης και αναλύεται στο 18% των ανδρών και 19% των γυναικών.
- ❖ Στη Β' Βαθμίδα Εκπαίδευσης ανήκει το 36% των εργαζομένων και αποτελούν το 36% συνολικά των ανδρών και γυναικών.

- ❖ Από Μεταλυκειακή Εκπαίδευση απασχολούν εργαζομένους που φτάνουν στο 20% της έρευνας και αναλυτικά πρόκειται για το 18% των ανδρών και το 22% των γυναικών.
- ❖ Οι πτυχιούχοι ΑΤΕΙ αγγίζουν το 11% τόσο συνολικά όσο και σε κάθε μία από τις δύο επιμέρους κατηγορίες.
- ❖ Παρόμοια ποσοστά βρίσκονται και στους πτυχιούχους ΑΕΙ, που κατέχουν το συνολικό 12% και επιμέρους 12% και 11% σε άνδρες και γυναίκες αντίστοιχα.
- ❖ Τέλος, η μειοψηφία ανήκει στους κατόχους μεταπτυχιακού τίτλου. Το συνολικό ποσοστό των απασχολούμενων εργαζομένων των επιχειρήσεων της έρευνας είναι 3%, 5% στους άνδρες και 2% στις γυναίκες.

Κλείνοντας, ερευνάται η απασχόληση μεμονωμένα των πτυχιούχων του Τμήματος Λογιστικής κατά τμήμα επιχείρησης. Τα αποτελέσματα δείχνουν το αναμενόμενο, δηλαδή περισσότερο από το 50% των πτυχιούχων να απασχολείται στο Τμήμα Λογιστηρίου. Αμέσως μετά με ένα σχετικά μεγάλο ποσοστό ακολουθεί το Τμήμα των Πωλήσεων, ενώ κλείνοντας ακολουθούν με ποσοστά έως και του 6% τα τμήματα της Διοίκησης, Marketing και της Γραμματείας.

3.2. Έρευνα Απορρόφησης Αποφοίτων Λογιστικής ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης (2007)

Στο πρώτο τμήμα αυτού του κεφαλαίου, αναλύονται τα ευρήματα της μελέτης του γραφείου διασύνδεσης Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης, η οποία αφορά την απορρόφηση αποφοίτων λογιστικής κατά τα έτη 1997-2001, η οποία ολοκληρώθηκε το 2006 και εκδόθηκε το 2007. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 225 αποφοίτους λογιστικής, από τους οποίους οι 76 είναι άνδρες και οι 149 γυναίκες.

3.2.1. Απορρόφηση αποφοίτων Λογιστικής 1997 – 2001

Οι συμμετέχοντες απάντησαν σε ερωτηματολόγια, συγχρόνως όμως υλοποιήθηκε και εφαρμογή με σύγχρονο γραφικό περιβάλλον επικοινωνίας με τον συμμετέχοντα. Το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου περιλάμβανε προσωπικά στοιχεία, στοιχεία εκπαίδευσης και στοιχεία απασχόλησης.

Η έρευνα έδειξε πως το 72,9% του δείγματος απασχολείται, ενώ το 13,8% αυτό-απασχολείται. Έτσι γίνεται αντιληπτό, πως το 86,7% των αποφοίτων είχε ενταχθεί ενεργά στην αγορά. Το υπόλοιπο 13,4% δεν εργάζονταν. Πιο συγκεκριμένα το 3,6% από αυτό ήταν άνεργοι προς αναζήτηση εργασίας και το άλλο 9,8% ανήκει στους άεργους.

Στο σύνολο αυτών που απασχολούνται, εφαρμόζεται περαιτέρω ανάλυση ως προς το είδος της απασχόλησης. Το 82,6% των εργαζόμενων αποφοίτων είναι μισθωτοί με πλήρη απασχόληση και το 1% με μερική απασχόληση. Από το συνολικό 16,5% των αυτοαπασχολούμενων, το 6,2% αποτελείται από αυτοαπασχολούμενους με προσωπικό και το 10,3% χωρίς.

Στη συνέχεια γίνεται ανάλυση για την κάθε μία βασική κατηγορία, ξεκινώντας από τους απασχολούμενους μισθωτούς.

3.2.2. Μισθωτοί

Αυτό που παρουσιάζει πολύ ενδιαφέρον είναι η ανάλυση του τρόπου με τον οποίο οι απόφοιτοι βρήκαν την, τότε, "σημερινή" τους εργασία.

Οι κύριοι **τρόποι εύρεσης εργασίας** είναι μέσω διαγωνισμού(36,4%), από το φιλικό ή οικογενειακό περιβάλλον(28,4%), από αγγελία(18,5%) και μέσω της πρακτικής άσκησης(7,4%). Το υπολειπόμενο 6,8% δηλώνει «άλλη διαδικασία».

Έπειτα ακολουθεί το **χρονικό διάστημα** που μεσολάβησε από την αποφοίτηση έως την εύρεση της πρώτης εργασίας σε μήνες, το οποίο έχει ως ελάχιστη τιμή τους 2 μήνες, ενώ ως μέγιστη τους 48 μήνες. Ο μέσος όρος εύρεσης πρώτης εργασίας ανέρχεται σε 12,6 μήνες.

Ένα ακόμη αξιοσημείωτο κομμάτι της μελέτης, είναι το **ύψος των αμοιβών** που δήλωσαν οι συμμετέχοντες. Εδώ θα πρέπει, βέβαια, να τονισθεί πως τα δεδομένα προέρχονται από το έτος 2006, συνεπώς είναι πολύ φυσικό να υπάρχει μεγάλη απόκλιση από τα σημερινά δεδομένα αν λάβει κανείς υπόψιν τους ταχύτατους ρυθμούς με τους οποίους αλλάζουν τα ύψη των εισοδημάτων τις τελευταίες δεκαετίες. Παρόλα αυτά αξίζει να δούμε τη κατάσταση που επικρατούσε παλαιότερα.

Στη πλειοψηφία με ποσοστό 72,4% αντιστοιχούσε από 801 ως 1500 ευρώ. Στη δεύτερη θέση είναι το 24,5% με ως 800 ευρώ και η απόλυτη μειοψηφία με 1,2% είχε μηνιαίες αποδοχές από 1501 ως 2500 ευρώ. Το 1,8% δεν έδωσε απάντηση.

Επιπροσθέτως, οι ερευνητές κατέγραψαν πιθανούς **λόγους** για τους οποίους θα ήταν πρόθυμοι να **αναζητήσουν άλλη απασχόληση**. Πρόθυμοι για αναζήτηση άλλης απασχόλησης από τους απασχολούμενους ήταν το 46,2%. Σημαντικότερος λόγος, με επιλογή του 25,3% από το συνολικό ποσοστό 46,2%, είναι η περίπτωση που οι αποδοχές δεν είναι ικανοποιητικές. Με πολύ μικρότερη βαρύτητα ακολουθεί η περίπτωση που η εργασία δεν είναι σχετική με τις σπουδές του αποφοίτου και με ελάχιστο ποσοστό το ότι η εργασία δεν ικανοποιεί τις φιλοδοξίες τους. Ακόμα, προτείνονται με σημαντική βαρύτητα και άλλες αιτίες, με πιο κύρια από αυτές να φαίνεται να είναι η επιλογή μόνιμης εργασίας, η απασχόληση στο δημόσιο και οι καλύτερες συνθήκες εργασίας.

Αρκετό ενδιαφέρον παρουσιάζει και η ερώτηση που τέθηκε στους συμμετάσχοντες για το αν πιστεύουν πως ο/η εργοδότης τους θα προτιμούσε στη θέση εργασίας τους να έχει έναν απόφοιτο Πανεπιστημίου. Το 30,7% απάντησε αρνητικά, ενώ μόλις το 3,6% πίστευε πως ο/η εργοδότης τους θα προτιμούσε κάποιον απόφοιτο Πανεπιστημίου στη θέση τους. Το 12,0% απάντησε «ίσως», μεγάλο ποσοστό επίσης με 32,0% διάλεξε να μην πάρει θέση στην ερώτηση και να μην απαντήσει και συμπληρωματικά το 21,8% επέλεξε το «δεν γνωρίζω». Αφού έχει γίνει η ανάλυση των πιο σημαντικών ερωτημάτων στα οποία απάντησαν οι μισθωτοί απόφοιτοι, πλέον περνάμε στην επόμενη κατηγορία της έρευνας του Τ.Ε.Ι Θεσσαλονίκης, που αυτή είναι οι αυτοαπασχολούμενοι.

3.2.3. Αυτοαπασχολούμενοι

Στο τμήμα αυτό θα αναφερθούμε στους 32, δηλαδή το 14,2%, από τους συνολικούς συμμετέχοντες αποφοίτους που δήλωσαν αυτοαπασχολούμενοι.

Ερωτώμενοι για το είδος επιχείρησης που έχουν, το μεγαλύτερο κομμάτι του συνόλου με ποσοστό 7,6% από το 14,2% αναφέρει πως πρόκειται για οικογενειακή επιχείρηση, αμέσως μετά ακολουθεί με 6,2% απόφοιτοι οι οποίοι ξεκίνησαν τη δική του επιχείρηση μετά το πέρας των σπουδών τους.

Στη συνέχεια, οι αυτοαπασχολούμενοι απόφοιτοι οι οποίοι δημιούργησαν την δική τους επιχείρηση, κλήθηκαν να απαντήσουν για το από που προήλθαν οι οικονομικοί πόροι με τους οποίους ενισχύθηκαν. Κυριότερη πηγή χρηματοδότησης, αποτέλεσαν τα Οικογενειακά Κεφάλαια, ενώ με σημαντικά μικρότερα ποσοστά ακολούθησε η χρηματοδότηση από Επιχορηγήσεις Κοινοτικών Προγραμμάτων Ενίσχυσης της Επιχειρηματικότητας και τα Τραπεζικά δάνεια.

Κλείνοντας την κατηγορία αυτή, παρατηρούμε σε τι βαθμό είναι ικανοποιημένοι οι αυτοαπασχολούμενοι με την απόφασή τους να ανοίξουν τη δική τους επιχείρηση. Οι απαντήσεις ποικίλουν, αλλά είναι ξεκάθαρο πως η πλειοψηφία απάντησε πως είναι «αρκετά ικανοποιημένος/η» συγκεντρώνοντας ποσοστό 10,7% από το συνολικό 14,2%(24 στους 32). Ακολουθεί με 1,8%(4 στους 32), η απάντηση «καθόλου ικανοποιημένος/η», έπειτα με 1,3%(3 στους 32) το «λίγο ικανοποιημένος» και τέλος αξιοσημείωτο είναι πως μόλις 1 στους 32 απάντησε πως είναι «πολύ ικανοποιημένος/η». Θα είχε πάρα πολύ ενδιαφέρον να αναλυθούν οι λόγοι για τους οποίους οι απόφοιτοι δεν είναι ικανοποιημένοι με την απόφασή τους αυτή, έτσι ώστε να υπήρχε μία πλήρης εικόνα και κατανόηση των αιτίων, παρόλα αυτά στη παρούσα φάση δεν δίνετε αυτή η δυνατότητα.

Έπειτα ακολουθεί μία κατηγορία με πολύ μεγάλο ενδιαφέρον, μία κατηγορία η οποία συζητείται πολύ τα τελευταία χρόνια δεδομένου όχι μόνο της οικονομικής κρίσης που επικρατεί αλλά της κρίσης στην εύρεσης εργασίας που έχει η πρώτη προκαλέσει.

3.2.4. Άνεργοι

Το τμήμα αυτό αναφέρεται στους ανέργους αποφοίτους. Στο σημείο αυτό υπενθυμίζεται πως ο αριθμός των ανέργων της έρευνας είναι μόλις 8, που όλοι τους έχουν εργαστεί στο παρελθόν μετά την απόκτηση του πτυχίου τους. Βέβαια το αν η απασχόληση που είχαν στο παρελθόν είναι σχετική με τις σπουδές που έκαναν στο ΤΕΙ ποικίλει από το πολύ, μέτρια, λίγο και ελάχιστα. Μεγαλύτερο ποσοστό αυτών ήταν το «πολύ» σχετικό.

Έπειτα παρουσιάζεται το **χρονικό διάστημα ανεργίας** των ανέργων αποφοίτων. Το μέσο χρονικό διάστημα ανεργίας των αποφοίτων υπολογίζεται περίπου στον ένα χρόνο. Με το συγκεκριμένο αποτέλεσμα, γίνεται κατανοητή η δυσκολία που αντιμετώπισαν αυτοί οι απόφοιτοι στην εύρεση εργασίας, ακόμα και αν αυτή αναφέρεται σε παλαιότερα έτη(λίγο περισσότερο από 10 έτη πριν) που θεωρητικά η εύρεση εργασίας ήταν πιο εύκολη συγκριτικά με το σήμερα.

Αξίζει να σημειωθεί πως, μόνο 3 στους 8 ενδιαφέρονται για εξειδικευμένη εργασία που είναι σχετική με το πτυχίο τους. Επιπλέον, 3 στους 8 αναφέρουν πως ψάχνουν για οποιαδήποτε εργασία, ενώ 1 στους 8 αναζητά εργασία η οποία θα παρέχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν οι γνώσεις πάνω στο αντικείμενο τους. Τέλος, ο εναπομένοντας απόφοιτος, δεν αναζητά εργασία καθώς ετοιμάζει τη δική του.

Επιπροσθέτως, οι άνεργοι απόφοιτοι διευκρινίζουν είναι οι ενέργειες που κάνουν προκειμένου να βρουν εργασία. Σημαντικότερα κανάλια εύρεσης εργασίας αποτελούν οι αγγελίες και το οικογενειακό περιβάλλον. Δεύτερο ρόλο παίζουν ο ΟΑΕΔ και οι διαγωνισμοί.

Κλείνοντας το κομμάτι των ανέργων αποφοίτων, αυτοί προσδιορίζουν τους λόγους για τους οποίους δεν βρίσκουν εργασία. Η σχετική πλειοψηφία αναφέρει πως τους επηρεάζει η γενικότερη ανεργία στον τομέα τους και ακολουθεί με μικρότερο ποσοστό η άποψη πως υπάρχει ανάγκη απόκτησης περαιτέρω εξειδίκευσης και κατάρτισης.

3.2.5. Άεργοι

Το τμήμα αυτό αναφέρεται στους άεργους αποφοίτους της έρευνας του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, οι οποίοι αριθμούν τους 22 στο δείγμα.

Οι λόγοι για τους οποίους φέρονται ως άεργοι ποικίλουν, ως κυριότερη αιτία φαίνονται όμως οι οικογενειακές υποχρεώσεις. Μερικά από τα άλλα αίτια είναι οι σπουδές, ο πρωταθλητισμός, η αναμονή διορισμού, καθώς και προβλήματα υγείας και κινητικά προβλήματα.

3.2.6. Συσχέτιση Μεταβλητών

Αφού πλέον έχει γίνει η ανάλυση των επιμέρους τμημάτων (μισθωτοί, αυτοαπασχολούμενοι, άνεργοι, άεργοι), ακολουθεί η συσχέτιση μεταβλητών, στην οποία έγκειται μεγάλο ενδιαφέρον, γιατί συνδέοντας τα κομμάτια του «παζλ», δίνεται η δυνατότητα βαθύτερης αντίληψης των αιτιών – ευρημάτων.

A) Πρωτίστως, θα γίνει η συσχέτιση του Φύλου με την Εργασιακή τους κατάσταση.

Οι άνδρες παρουσιάζονται ως εξής:

- i. Η μεγάλη πλειοψηφία με ποσοστό 73,7% είναι απασχολούμενοι,
- ii. Ακολουθεί το 21,1% των ανδρών είναι αυτοαπασχολούμενοι,
- iii. Τέλος το 5,2% είναι στις κατηγορίες άνεργου - άεργο, το οποίο χωρίζεται σε 2,6% που βρίσκεται σε στάδιο αναζήτησης(άνεργος) ενώ το υπόλοιπο 2,6% δεν αναζητά απασχόληση(άεργος).

Παρακάτω φαίνεται η ανάλυση των γυναϊκών:

- i. Όπως και στους άνδρες, έτσι και στις γυναίκες η πλειοψηφία είναι απασχολούμενοι, με ποσοστό 72,5%,
- ii. Αυτοαπασχολούμενες δηλώνει το 10,1%, ποσοστό αρκετά πιο μικρό σε σχέση με τους άνδρες,

- iii. Άνεργες είναι μόνο το 4,0% των γυναικών του δείγματος,
- iv. Ενώ μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζει ότι το 13,4% των γυναικών αποφοίτων, δεν αναζητά απασχόληση(άνεργες).

Β) Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η **συσχέτιση του Φύλου με τον τρόπο εύρεσης της σημερινής εργασίας.**

Ξεκινώντας με τον ανδρικό πληθυσμό του δείγματος των αποφοίτων φαίνεται πως:

- a) Το μεγαλύτερο μέρος αυτών, έχει βρει τη σημερινή του απασχόληση από το φιλικό ή οικογενειακό τους περιβάλλον με ποσοστό 41,8%,
- b) Η δεύτερη θέση με ποσοστό 29,1%, αντιστοιχεί σε αυτούς που έχουν βρει εργασία μέσω διαγωνισμού,
- c) Έπειτα ακολουθεί η μηχανή αναζήτησης εργασίας μέσω Αγγελίας, με το 20,0% να φέρεται να έχει απευθυνθεί σε αυτή,
- d) Τέλος, το 7,3% περιγράφει άλλη διαδικασία και μόλις το 1,8% έχει βρει εργασία μέσω της Πρακτικής Άσκησης.

Αναλύοντας τα δεδομένα του γυναικειού πληθυσμού, αξίζει να σημειωθεί πως ο τρόπος εύρεσης της σημερινής τους εργασίας έρχεται σε πλήρη αντίθεση με αυτόν των ανδρών, όπως φαίνεται παρακάτω:

- a) Εδώ, κυριότερο φορέα εύρεσης εργασίας αποτελούν οι Διαγωνισμοί, με 40,2%,
- b) Την δεύτερη θέση με ποσοστό 21,5% καταλαμβάνει, η εύρεση εργασίας μέσω του φιλικού ή οικογενειακού περιβάλλοντος,
- c) Παράλληλα, με εξίσου μεγάλο ποσοστό έχουμε την ανεύρεση απασχόλησης μέσω Αγγελίας, με αυτή να συγκεντρώνει το 17,8%,
- d) Στην τέταρτη θέση βρίσκεται η ανεύρεση απασχόλησης μέσω της Πρακτικής Άσκησης, με 10,3%, ποσοστό αρκετά πιο υψηλό σε σχέση με αυτό των ανδρών που βρήκαν εργασία μέσω αυτής,
- e) Κλείνοντας, έχουμε το 6,8% να δηλώνει άλλη διαδικασία, και το υπολειπόμενο 2,4% να χωρίζεται μισό-μισό, σε εύρεση απασχόλησης από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΤΕΙ και από τον ΟΑΕΔ. Σημειώνεται πως κανένας εκ των ανδρών αποφοίτων δεν βρήκε εργασία μέσω των δύο τελευταίων φορέων.

Γ) Βάσει της συσχέτιση του **χρόνου μέχρι την εύρεση της πρώτης εργασίας σε σχέση με το Φύλο**, η οποία έχει γίνει με ανάλυση διασποράς, προκύπτει πως οι γυναίκες βρίσκουν την πρώτη τους εργασία αρκετά πιο γρήγορα από ότι οι άνδρες. Φυσικά, η διαφοροποίηση αυτή μπορεί στο μεγαλύτερο βαθμό να αποδοθεί στο ότι οι άνδρες καθυστερούν να βρουν εργασία λόγω στρατιωτικών υποχρεώσεων.

Δ) Συσχέτιση του **Τόπου κατοικίας με τον τρόπο εύρεσης της σημερινής εργασίας** του αποφοίτου, λαμβάνοντας υπόψιν ότι πρόκειται για έρευνα αποφοίτων του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης.

Αθήνα

Οι απόφοιτοι με τόπο κατοικίας την Αθήνα, βρήκαν εργασία από το φιλικό ή οικογενειακό περιβάλλον(33,3%), μέσω Διαγωνισμού(επίσης 33,3% αυτών) και τέλος από άλλη διαδικασία(πάλι με 33,3%).

Θεσσαλονίκη

Εδώ έχουμε αποφοίτους οι οποίοι κατάγονται από την πόλη που βρίσκεται το εκπαιδευτικό ίδρυμα και παρατηρούμε πως ο στατιστικός πίνακας τους γεμίζει. Βέβαια, ίσως αυτό να οφείλεται στο ότι υπάρχει πιο μεγάλο δείγμα ατόμων απ' ότι αυτό της Αθήνας(αριθμός ατόμων του δείγματος οι οποίοι κατάγονται από την Αθήνα αλλά σπούδαζαν στη Θεσσαλονίκη 3, ενώ τα άτομα που κατάγονται και σπουδάζουν στην Θεσσαλονίκη ανέρχονται στα 94!). Πιο αναλυτικά, το 38,3% αυτών βρήκε εργασία μέσω Διαγωνισμού, το 25,5% από το οικογενειακό περιβάλλον ή φιλικό περιβάλλον, το 18,1% από Αγγελία, το 9,6% μέσω Πρακτικής Άσκησης, μία κατηγορία που δεν είχαμε δει καθόλου στους αποφοίτους από την Αθήνα. Με πιο μικρά ποσοστά ακολουθεί το Γραφείο Διασύνδεσης με 2,1% και με 6,4% η άλλη διαδικασία.

Κλείνοντας την έρευνα του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, θα παρατεθούν συγκεντρωτικά τα πιο σημαντικά συμπεράσματα των ερευνητών, καθώς με αυτόν τον τρόπο να έχει κανείς μία πιο αντικειμενική εικόνα, γενικά αλλά και επιμέρους. Από τη περιγραφική στατιστική των μεταβλητών του ερωτηματολογίου του Τμήματος Λογιστικής του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης προκύπτει ότι:

- Το 44,4% των αποφοίτων κατάγεται από τη Θεσσαλονίκη.
- Το 50% των απόφοιτων είναι παντρεμένοι.
- Οι περισσότεροι διαμένουν στη Θεσσαλονίκη ή σε μεγάλα αστικά κέντρα.
- Η φοίτησή τους στο Τμήμα τους διήρκεσε κατά μέσο όρο 5,7 έτη, με βαθμό πτυχίου λίαν καλών και καλώς.
- Μόνο το 4% προχώρησε σε σχετικές μεταπτυχιακές σπουδές.
- Έχουν καλές γνώσεις Αγγλικών και κατέχουν και το σχετικό πτυχίο.
- Ένας στους δέκα δηλώνει ότι δεν έχει γνώσεις Η/Υ, ενώ οι υπόλοιποι απόφοιτοι έχουν καλές γνώσεις.
- Τρεις στους δέκα αποφοίτους έχουν παρακολουθήσει σεμινάρια κατάρτισης σε σχετικά με την ειδικότητά τους θέματα.
- Η πλειοψηφία τους εργάζονται ως μισθωτοί υπάλληλοι με πλήρη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τις σπουδές τους.
- Η συγκεκριμένη εργασία βρέθηκε κυρίως από διαγωνισμό, από αγγελία, από το φιλικό/οικογενειακό περιβάλλον και μέσω της πρακτικής άσκησης των αποφοίτων.
- Επίσης συμπεραίνεται σημαντική κινητικότητα στην αναζήτηση εργασίας. Σε σημαντικό ποσοστό οι απόφοιτοι δηλώνουν ότι η σημερινή τους απασχόληση δεν είναι και η πρώτη τους.
- Το χρονικό διάστημα που απαιτείται κατά μέσο όρο μετά το πέρας των σπουδών τους, ως την εύρεση της πρώτης εργασίας είναι ένα έτος.
- Επί των πλείστων, οι εργαζόμενοι απόφοιτοι είναι ικανοποιημένοι από την εργασία τους και από τις αμοιβές τους.

- Η πλειονότητα αμείβεται με 800 έως 1500 ευρώ.
- Το μεγαλύτερο κίνητρο για αναζήτηση άλλης απασχόλησης θα αποτελούσε ο μεγαλύτερος μισθός.
- Οι περισσότεροι απόφοιτοι θεωρούν ότι οι εργοδότες τους είναι ικανοποιημένοι μαζί τους.
- Το 13,8% των αποφοίτων αυτοαπασχολούνται.
- Ενώ το 13,4% των αποφοίτων, δεν εργάζεται.
- Τέλος, αποδείχτηκε ότι το φύλο, το επίπεδο αγγλικών και ο τόπος κατοικίας αποτελούν τους σημαντικότερους παράγοντες διαμόρφωσης των πρακτικών εύρεσης εργασίας και των απόψεων των αποφοίτων.

3.3. Μελέτη Απορρόφησης Αποφοίτων Λογιστικής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (2012)

Σε αυτό το τμήμα θα γίνει η παρουσίαση και η ανάλυση της μελέτης απορρόφησης αποφοίτων του Γραφείου Διασύνδεσης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, η οποία δημοσιεύτηκε τον Μάιο του 2012.

Η συγκεκριμένη έρευνα έλαβε χώρα από τον Σεπτέμβριο του 2011 μέχρι και τον Ιανουάριο του 2012 και απευθυνόταν σε όλους τους αποφοίτους των οχτώ προπτυχιακών τμημάτων του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, με έτη εισαγωγής αυτών από το 2001 έως και το Α' εξάμηνο του 2011 (απόφοιτοι Ιανουαρίου και Ιουνίου 2011).

Ο πληθυσμός της έρευνας ανερχόταν σε 1.545 αποφοίτους, με τους οποίους υπήρξε τηλεφωνική επικοινωνία για τη συμπλήρωση ερωτηματολογίων σε ηλεκτρονική βάση. Τελικά, συμπληρώθηκαν 785 ερωτηματολόγια.

Βέβαια όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η έρευνα αφορούσε όλα τα τμήματα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, εδώ όμως θα απομονώσουμε και θα ασχοληθούμε συγκεκριμένα με τα δεδομένα που αναφέρονται στο τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής.

3.3.1. Γενικά χαρακτηριστικά

Η πρώτη ενότητα αποτελείται από απαντήσεις των ερωτώμενων που αφορούν δημοσιογραφικά χαρακτηριστικά και ερωτήσεις γενικού περιεχομένου.

Οι απόφοιτοι του δείγματος από το τμήμα της Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, αποτελούσαν κατά το 62% από γυναίκες και το 38% από άνδρες. Όπου το 52% αυτών επέλεξε την Χρηματοοικονομική κατεύθυνση, ενώ το υπόλοιπο 48% την κατεύθυνση Λογιστικής. Εδώ πρέπει να αναφερθεί επίσης, πως και από το τμήμα της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων δίνεται η δυνατότητα για επιλογή κατεύθυνσης Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, με το 19% των αποφοίτων να την επιλέγει.

Όσον αφορά το βαθμό πτυχίου των αποφοίτων, το 44% είχε 6-6,99, το 43% είχε 7-7,99, το 11% κατείχε βαθμό από 8-8,99 και μόλις το 2% είχε βαθμό κάτω του 6. Πιο αναλυτικά, ο μέσος όρος βαθμολογίας των αποφοίτων ήταν 7,08, ενώ το 87%

συγκέντρωσε βαθμολογία μεταξύ του 6 και του 7,99. Αξίζει να σημειωθεί πως κανείς από τους αποφοίτους δεν είχε βαθμό πτυχίου μεγαλύτερο του 9.

Μία σημαντική παρατήρηση αναφορικά με τη πραγματοποίηση μεταπτυχιακών σπουδών είναι πως ενώ ένας στους δύο αποφοίτους γενικά του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών προβαίνει σε μεταπτυχιακές σπουδές, στο τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής έχουμε μόνο το 32% αυτών να επιλέγει τις απώτερες μεταπτυχιακές σπουδές. Εκ των οποίων, η πλειοψηφία με ποσοστό 66% επιλέγει τη πραγματοποίηση μεταπτυχιακών σπουδών με βασικό κίνητρο την απόκτηση επαγγελματικής εξειδίκευσης, έπειτα ακολουθούν αυτοί που τους ενδιέφερε το θέμα με 21% και με αρκετά χαμηλότερο ποσοστό η αναφορά σε δυσκολία εύρεσης εργασίας.

3.3.2. Απασχόληση

Στη δεύτερη ενότητα του ερωτηματολογίου περιέχονταν ερωτήσεις σχετικές με την **απασχόληση** των αποφοίτων και βάση αυτών αναλύονται οι απαντήσεις των ερωτώμενων παρακάτω:

Αναφορικά με το κατά το πόσο εργάζονται, οι απόφοιτοι του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής φαίνονται πως απορροφώνται πολύ πιο αποτελεσματικά απ' ότι οι απόφοιτοι των υπόλοιπων τμημάτων του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, καθώς παρουσιάζουν ένα εντυπωσιακό ποσοστό απασχόλησης, συγκριτικά με τα υπόλοιπα τμήματα της σχολής, το οποίο φτάνει το 80%. Επίσης εντυπωσιακό είναι ότι η συντριπτική πλειοψηφία όταν ερωτήθηκε εάν βρίσκεται σε πλήρης ή μερική απασχόληση απάντησε συγκεντρώνοντας το 94%, πως είναι πλήρους απασχόλησης.

Όσον αφορά τους **κλάδους** στους οποίους απασχολούνται οι απόφοιτοι, δυστυχώς δεν υπάρχει εξειδικευμένη ανάλυση σχετικά που απασχολούνται οι ερωτώμενοι ανά τμήμα αποφοίτησης. Παρόλα αυτά, είναι δυνατόν να παρατηρηθεί σε γενικά πλαίσια που απασχολούνται οι απόφοιτοι του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το μεγαλύτερο μέρος αυτών εργάζεται σε Τράπεζες, αγγίζοντας το εντυπωσιακό 37%. Έπειτα ακολουθεί ο εμπορικός τομέας και η εκπαίδευση με 12% και 9% αντίστοιχα. Ενώ πολύ πιο χαμηλές θέσεις κατέχουν ο ελεγκτικός τομέας, τα λογιστικά γραφεία, ο ασφαλιστικός κλάδος και η βιομηχανία με τα ποσοστά τους να κυμαίνονται από 4% και να μην ξεπερνούν το 6%. Χαρακτηριστικό είναι πως η πλειοψηφία των αποφοίτων, με ποσοστό 22% εργάζεται σε λογιστήριο.

Τέλος, η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής δεν εργάζεται σε οικογενειακή επιχείρηση, ούτε πρόκειται για δική τους ιδιοκτησία.

3.3.3. Αγορά εργασίας

Στη τρίτη ενότητα του ερωτηματολογίου περιέχονταν ερωτήσεις που διερευνούσαν την κατάσταση των αποφοίτων κατά τη **διάρκεια της πορείας τους προς την αγορά εργασίας**.

Βάση των απαντήσεων των αποφοίτων του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, φαίνεται πως η πλειοψηφία τους με ποσοστό 80% χρειάστηκε

λιγότερο από ένα χρόνο για να βρει την πρώτη του απασχόληση. Το 8% χρειάστηκε ένα χρόνο και το 9% δύο χρόνια. Μόλις το 3% βρήκε εργασία σε περισσότερα από δύο χρόνια.

Πολύ ενδιαφέρον παρουσιάζει η επόμενη παρατήρηση, η οποία έχει να κάνει με το **πόσες θέσεις** εργασίας χρειάστηκε να αλλάξουν οι ερωτώμενοι έτσι ώστε να φτάσουν σε μία **ικανοποιητική θέση εργασίας**. Είναι πολύ ευχάριστο το γεγονός ότι, το 40% των αποφοίτων του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής απάντησε πως δεν χρειάστηκε να αλλάξει καμία θέση μέχρι την επίτευξη εύρεσης μιας ικανοποιητικής εργασίας. Έπειτα ακολουθεί το 21% που άλλαξε μόνο μία θέση εργασίας, το 8% άλλαξε δύο θέσεις εργασίας και το 6% τρεις. Τέλος το 1% των αποφοίτων έπρεπε να αλλάξει περισσότερες από τρεις εργασίες, ενώ ένα σχετικά μεγάλο ποσοστό της τάξης του 21% δηλώνει πως ακόμη δεν έχει φτάσει σε εύρεση ικανοποιητικής εργασίας.

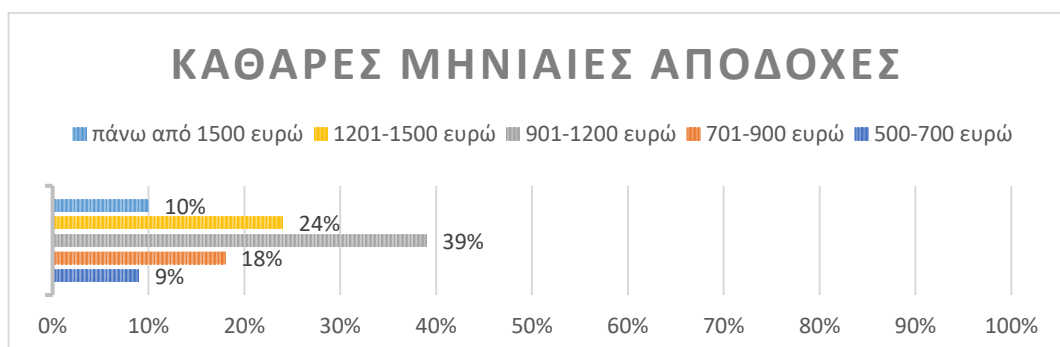
Η επόμενη ερώτηση αναφέρεται στο 76% των αποφοίτων, το οποίο έχει βρει μια ικανοποιητική θέση εργασίας, και μεταφράζει τον **αριθμό αλλαγής θέσης** εργασίας που σχολιάστηκε πριν **σε χρονικό διάστημα**. Με αυτό τον τρόπο προκύπτει πως ένα σημαντικό ποσοστό (65%) των αποφοίτων βρήκε ικανοποιητική θέση εργασίας σε λιγότερο από ένα χρόνο και το 6% σε ένα χρόνο ακριβώς. Επομένως, έχουμε χαμηλά ποσοστά των αποφοίτων που τους πήρε δύο ή περισσότερα έτη για να βρουν ικανοποιητική απασχόληση με ποσοστά 10% και 19% αντίστοιχα.

Ακολουθως παρουσιάζεται ο **τρόπος** με τον οποίο οι απόφοιτοι βρήκαν την συγκεκριμένη απασχόληση. Ο βασικός τρόπος εύρεσης εργασίας αποτέλεσαν οι αγγελίες (με ποσοστό 37%). Ο δεύτερος βασικός τρόπος με τον οποίο οι ερωτώμενοι βρήκαν εργασία είναι οι γνωστοί (31%). Ενώ το 19% βρήκε εργασία μέσω διαγωνισμού. Ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά κατέχουν οι τρόποι εύρεσης απασχόλησης από το γραφείο σταδιοδρομίας του ΟΠΑ, τα γραφεία εύρεσης εργασίας και η εργασία από συνέχιση πρακτικής άσκησης, με ποσοστά 6%, 6% και 2% κατά σειρά.

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων (ποσοστό 74%) δηλώνει πως είναι πολύ ικανοποιημένοι από την τωρινή τους εργασία. Το μεγαλύτερο ποσοστό του υπόλοιπου 26% αντιστοιχεί σε αυτούς που είναι αρκετά ικανοποιημένοι με ποσοστό 21% και το υπολειπόμενο 5% δηλώνει λίγο ικανοποιημένο.

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζονται οι καθαρές μηνιαίες αποδοχές των αποφοίτων εργαζομένων σε 5βάθμια κλίμακα.

Διάγραμμα 1: Καθαρές Μηνιαίες Αποδοχές Αποφοίτων

Όταν οι απόφοιτοι ρωτήθηκαν εάν έχουν σκεφθεί ποτέ να ανοίξουν την δική τους επιχείρηση, οι περισσότεροι με ποσοστό 58% απάντησαν πως δεν το έχουν σκεφτεί. Ενώ το υπόλοιπο 42%, που το είχε σκεφθεί αναλύει τους λόγους που αποτέλεσαν εμπόδιο στην υλοποίηση αυτής της ιδέας. Η κυριότερη αιτία φαίνεται να είναι ότι μία τέτοια ενέργεια απαιτεί πολλά κεφάλαια, τα οποία αδυνατούσαν να βρουν. Αμέσως μετά ακολουθεί, το μεγάλο ρίσκο το οποίο συνοδεύεται με το άνοιγμα της δικής τους επιχείρησης. Ακόμη αναφέρεται πως δεν υπάρχει στήριξη από την πολιτεία. Παράλληλα η μη επαρκής γνώσεις και η δυσκολία άντλησης κεφαλαίων, με πολύ μικρή απόκλιση μεταξύ τους. Κλείνοντας, παρατίθενται με αρκετά χαμηλότερα ποσοστά λόγοι όπως η διαφωνία της οικογένειας, η έλλειψη ικανών συνεργατών, νομικές δυσκολίες και λοιποί λόγοι.

Κυριότεροι των λοιπών λόγων φαίνεται να είναι η έλλειψη εμπειρίας, η οικονομική κατάσταση της Ελλάδας και σε λιγότερο βαθμό η γραφειοκρατία.

3.3.4. Εντυπώσεις από τις σπουδές στο ΟΠΑ

Η τέταρτη ενότητα διερευνάει τις εντυπώσεις των αποφοίτων από τη φοίτηση τους στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Φαίνεται πως οι περισσότεροι από τους απόφοιτους του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής θεωρούν πως τα εφόδια που απόκτησαν από την φοίτηση τους στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών είναι πολύ επαρκή. Το 20% των αποφοίτων κρίνει τα εφόδια που πήραν ως ούτε ανεπαρκή αλλά ούτε επαρκή, ενώ ελάχιστοι απάντησαν πως τα εφόδια τους είναι πλήρως ανεπαρκή.

Επίσης, συγκριτικά με συναδέλφους από άλλα ΑΕΙ του εσωτερικού, οι απόφοιτοι του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών κρίνουν στη πλειοψηφία τους με ποσοστό ιδιαίτερα υψηλό (το 73%). Μόνο το 22% πιστεύει πως η φοίτηση τους στο συγκεκριμένο πανεπιστήμιο δεν τους φέρνει ούτε σε πλεονεκτική θέση αλλά ούτε και σε μειονεκτική. Το 1% θεωρεί πως υστερεί.

Την ίδια αυτοπεποίθηση παρουσίασαν όταν τους ζητήθηκε να γίνει η σύγκριση με συναδέλφους από ΑΕΙ του εξωτερικού, καθώς το 28% πιστεύει πως υπερτερεί σε σχέση ενός απόφοιτου ΑΕΙ εξωτερικού και το 59% απαντάει πως θεωρεί ότι είναι ισάξιοι. Αντίθετα, το 13% δεν πιστεύει πως υπερτερεί σε σχέση ενός απόφοιτου ΑΕΙ του εξωτερικού.

Η συντριπτική πλειοψηφία με ποσοστό της τάξης του 91% δηλώνει ξεκάθαρα πως αν του δινόταν η δυνατότητα για επιλογή του ίδιου ή άλλου τμήματος θα επέλεγε ξανά το ίδιο. Σημειώνεται πως η ίδια ερώτηση έγινε και στα υπόλοιπα επτά τμήματα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, αλλά το τμήμα της Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής συγκέντρωσε το υψηλότερο ποσοστό.

Αξιοσημείωτο επίσης είναι πως οι ερωτώμενοι των υπόλοιπων τμημάτων οι οποίοι αν είχαν την δυνατότητα να επιλέξουν κάποιο άλλο τμήμα της σχολής, στη πλειοψηφία του κάθε τμήματος, ανέφεραν ότι θα προτιμούσαν το τμήμα της Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, κάτι που θα μπορούσε να χαρακτηρίσει το τμήμα της Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής ως ιδιαίτερα δημοφιλές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

4.1. Έρευνα ΟΠΑ

Σύμφωνα με τον οδηγό σπουδών του Μεταπτυχιακού προγράμματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ο.Π.Α.), απόφοιτοι ενός τέτοιου προγράμματος μπορούν να αναζητήσουν εργασία στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, εντός και εκτός Ελλάδας. Συχνά, φοιτητές του προγράμματος απορροφώνται πριν το πέρας των σπουδών τους από την αγορά εργασίας. Ενώ οι απόφοιτοι, στελεχώνουν μεταξύ άλλων οικονομικές διευθύνσεις δημοσίων και ιδιωτικών επιχειρήσεων, εμπορικές και επενδυτικές τράπεζες, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, χρηματιστηριακές εταιρείες, εταιρείες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, ασφαλιστικές εταιρείες, εταιρείες διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, ναυτιλιακές επιχειρήσεις και ελεγκτικές εταιρείες. Παρακάτω ακολουθεί μία λίστα με μερικές από τις επιχειρήσεις που έχουν πλαισιωθεί οι απόφοιτοί τους:

- ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
- ALPHA BANK
- PIRAEUS BANK
- EUROBANK EFG
- CITIBANK
- Millennium Bank
- HSBC
- GENIKI Bank
- Bank of Cyprus GROUP
- Attica Bank
- Emporiki Bank
- HELLENIC BANK ASSOCIATION
- ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
- ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
- PROBANK

- NovaBank
- TITAN
- ΗΡΑΚΛΗΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
- INTERAMERICAN
- L'OREAL
- Coca Cola
- Kraft foods
- Coca Cola Τρία Έψιλον
- Nestle
- Johnson & Johnson
- Unilever
- Levi's
- OTE
- ΔΕΗ
- Shell
- PHILLIP MORRIS INTERNATIONAL
- Roche
- ERNST & YOUNG
- Deloitte
- KPMG
- Grant Thornton
- KANTOR
- ΣΟΛ
- LBDO
- Adecco Group
- Ericsson

- PwC

Πιο συγκεκριμένα, βάσει της ανάλυσης των τομέων της επαγγελματικής απασχόλησης των αποφοίτων με τη βοήθεια γραφήματος, μπορούμε να αντλήσουμε τις εξής πληροφορίες:

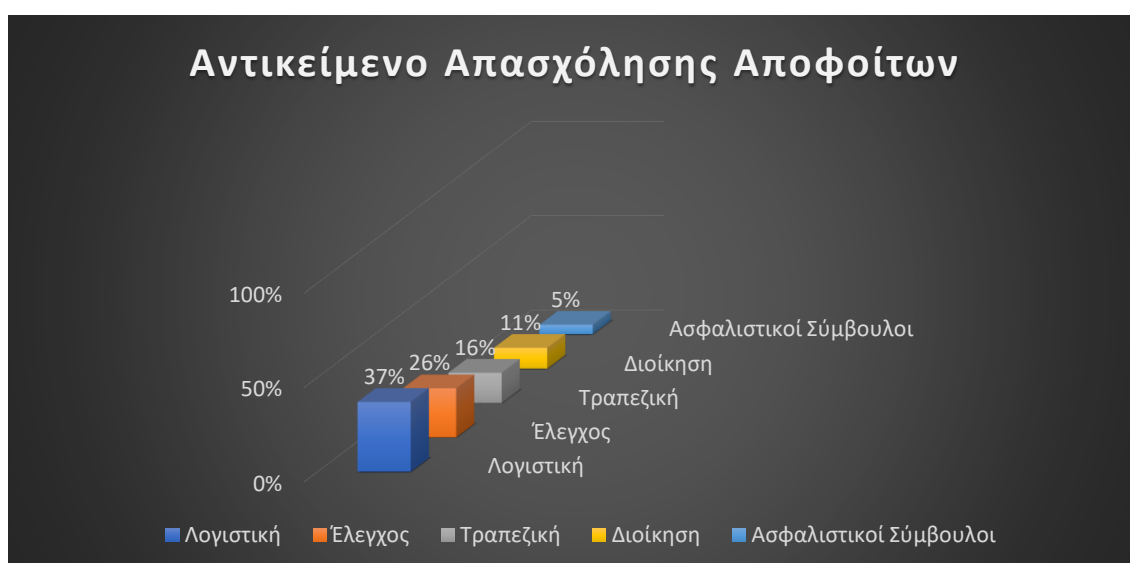
- Το 29,65% των αποφοίτων το οποίο αποτελεί και το μεγαλύτερο ποσοστό σε τομέα απορρόφησης, αντιστοιχεί σε πολυεθνικές λουπές εταιρείες,
- Ακολουθεί με εξίσου σημαντικό ποσοστό τάξης του 25,39%, απασχόληση σε τράπεζες,
- Αμέσως μετά είναι οι ελεγκτικές/συμβουλευτικές εταιρείες με ποσοστό 18,45%,
- Ένα σχετικά μεγάλο κομμάτι σε σχέση με το σύνολο κατέχει επίσης, η απασχόληση στον δημόσιο τομέα, κατέχοντας το 12,78%,
- Τέλος, διανέμεται η μειοψηφία του υπόλοιπου σχεδόν 14%, σε 3,79% το οποίο αντιστοιχεί σε πανεπιστήμια εκπαιδευτικά ιδρύματα, το 3,63% είναι ελεύθεροι επαγγελματίες, το 2,52% απασχολείται σε ασφαλιστικές εταιρείες, το 2,21% σε ναυτιλιακές και το 1,58% έχει απορροφηθεί σε χρηματιστηριακές εταιρείες.

4.2. Έρευνα Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Βάση ερευνών το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Λογιστική και Χρηματοοικονομική του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (ΠαΜακ) συμπεραίνει πως ο δείκτης απασχολησιμότητας στους αποφοίτους του ανέρχεται σε ποσοστό 80%. Το μεγαλύτερο πλήθος αυτών με ποσοστό 75% απασχολείται στον ιδιωτικό τομέα, ενώ το υπόλοιπο 25% φαίνεται να εργάζεται στο δημόσιο τομέα.

Συγκεκριμένα δε, το αντικείμενο απασχόλησης των αποφοίτων ποικίλει και διασπάται όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα (2):

Διάγραμμα 2: Αντικείμενο Απασχόλησης Αποφοίτων ΠαΜακ

4.3. Στοιχεία Απασχόλησης Αποφοίτων ΑΕΙ Πειραιά Τ.Τ.

Στην ιστοσελίδα του, το Μεταπτυχιακού Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του ΑΕΙ Πειραιά αναφέρει πως οι περισσότεροι από τους αποφοίτους του κατέχει υψηλές θέσεις τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα. Ειδικότερα, το 90% απασχολείται στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα και το εντυπωσιακό 75% των αποφοίτων κατέχει διευθυντικές θέσεις.

Ενδεικτικά παρατίθενται παρακάτω μερικές από τις εταιρείες και τους οργανισμούς που απασχολούνται σήμερα οι απόφοιτοι τους, σε υψηλόβαθμες θέσεις οικονομικών διευθύνσεων και λογιστηρίων:

- ✓ Price Waterhouse Coopers SA
- ✓ Motor Oil Hellas
- ✓ Attica
- ✓ British American Tobacco SA
- ✓ Domus AEBE
- ✓ Τράπεζα EFG Eurobank Ergasias
- ✓ ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΕ
- ✓ ANTENNA Group
- ✓ Nokia Siemens Networks Hellas SA
- ✓ Δήμος Αθηναίων
- ✓ Υπουργείο Οικονομικών
- ✓ Τράπεζα Πειραιώς
- ✓ Coca Cola Hellas
- ✓ Deloitte SA
- ✓ ΟΠΑΠ
- ✓ Real Media ΑΕ
- ✓ Ernst & Young
- ✓ Εθνική Τράπεζα Ελλάδος
- ✓ Γενικό Λογιστήριο του κράτους
- ✓ ANTENNA FM

Επιπρόσθετα, μπορούν να αντληθούν μερικές ακόμα πληροφορίες σχετικά με την απασχόληση των αποφοίτων του Προγράμματος Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής από τα προσωπικά σχόλια αποφοίτων που είναι δημοσιευμένα στην ιστοσελίδα του Προγράμματος.

Κάποιες από τις θέσεις εργασίες που ανέφεραν είναι οι εξής:

- Προϊσταμένη του Τμήματος Μισθοδοσίας στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας,
- Ελεγκτής και τμηματάρχης στο Υπουργείο Οικονομικών,
- Επόπτης ελέγχου στη Δ.Ο.Υ Ελευσίνας,
- Κλείνοντας, κάποιος άλλος απόφοιτος ανέφερε πως με το πέρας των σπουδών του, του δόθηκε η δυνατότητα να γραφτεί στο Οικονομικό Επιμελητήριο και παράλληλα να αναβαθμιστεί σε Λογιστή Α' τάξης και να ανοίξει το δικό του γραφείο ως σύμβουλος επιχειρήσεων αλλά και ως λογιστής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στο παρόν κεφάλαιο της εργασίας, συγκεντρώνονται και εξάγονται τα γενικά συμπεράσματα, ύστερα από τη μελέτη και διασταύρωση πληροφοριών των ερευνών και μελετών που συμπεριλήφθηκαν για την εγγραφή της συγκεκριμένης εργασίας.

Οι απόφοιτοι των Τμημάτων Λογιστικής διέπονται από όλες εκείνες τις δεξιότητες και γνώσεις, ώστε να είναι σε θέση να στελεχώσουν επάξια θέσεις σε οικονομικές υπηρεσίες και λογιστήρια επιχειρήσεων του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Σε αυτές περιλαμβάνονται μεγάλες λογιστικές – ελεγκτικές εταιρείες, μεγάλα Χρηματοπιστωτικά Τμήματα, εμπορικές και επενδυτικές τράπεζες και χρηματιστηριακές, επενδυτικές και ασφαλιστικές εταιρείες.

Ακόμη, είναι εφοδιασμένοι με όλες τις απαραίτητες εξειδικευμένες γνώσεις προκειμένου να ασκήσουν το επάγγελμα του λογιστή – φοροτεχνικού, τόσο σε προσωπικό επίπεδο ξεκινώντας την δική τους επιχείρηση, όσο και να συμβάλουν με την εργασία τους σε λογιστήρια επιχειρήσεων και λογιστικά γραφεία.

Τα πιο σημαντικά σημεία είναι τα ακόλουθα:

- ✓ Βάσει των μελετών παρατηρείται μεγάλη απορρόφηση πτυχιούχων λογιστικής από την αγορά, με μέσο ποσοστό απορροφητικότητας που ξεπερνά το 80%.
- ✓ Πάνω από το 88% των εργαζομένων βρίσκεται σε πλήρη απασχόληση.
- ✓ Μόνο το 3,5% των αποφοίτων που εργάζεται απασχολείται με μερική απασχόληση.
- ✓ Το μεγαλύτερο ποσοστό των αποφοίτων με ποσοστό κοντά στο 73% απασχολείται.
- ✓ Κύριες πηγές εύρεσης εργασίας αποτελούν οι διαγωνισμοί, το φιλικό/οικογενειακό περιβάλλον και οι αγγελίες.
- ✓ Η συνέχιση απασχόλησης από Πρακτική Άσκηση σπανίζει.
- ✓ Η συντριπτική πλειοψηφία των αποφοίτων βρίσκει την πρώτη εργασία το πολύ σε ένα έτος μετά από την αποφοίτησή τους.
- ✓ Οι εργαζόμενοι απόφοιτοι που δηλώνουν αυτοαπασχολούμενοι φτάνουν σχεδόν το 14% του δείγματος, με λίγο περισσότερο από τους μισούς να εργάζονται σε οικογενειακή επιχείρηση και τους υπόλοιπους να έχουν ανοίξει τη δική τους επιχείρηση.
- ✓ Σε γενικά πλαίσια, οι απόφοιτοι δεν εργάζονται σε οικογενειακή ή δική τους επιχείρηση,
- ✓ Παρατηρείται, επίσης, πως η σχέση αυτοαπασχόλησης μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι 2 προς 1.
- ✓ Όσοι δε, έχουν ανοίξει την δική τους επιχείρηση κατά κύριο λόγο χρηματοδοτήθηκαν από οικογενειακά κεφάλαια και πολύ λιγότερο από Επιχορηγήσεις Κοινοτικών Προγραμμάτων Ενίσχυσης Επιχειρηματικότητας και τραπεζικά δάνεια.
- ✓ Ενθαρρυντικό είναι πως 4 στους 5 δηλώνουν αρκετά έως πολύ ικανοποιημένοι με την απόφασή τους να δημιουργήσουν την δική τους επιχείρηση.
- ✓ Σε γενικά πλαίσια όμως, παρατηρείται χαρακτηριστική επιφυλακτικότητα όσον αφορά την έναρξη προσωπικής τους επιχείρησης. Κύριου λόγου μη

πραγματοποίησης μιας τέτοιας ιδέας αποτελούν τα πολλά κεφάλαια που απαιτούνται σε συνδυασμό με τη δυσκολία εξεύρεσής του και το μεγάλο ρίσκο που συνοδεύει μία τέτοια επαγγελματική απόφαση.

- ✓ Οι απόφοιτοι οι οποίοι δεν εργάζονται ανέρχονται στο 13,4%. Αυτοί χωρίζονται σε άνεργους και άεργους.
- ✓ Όλοι όσοι είναι άνεργοι έχουν εργασθεί στο παρελθόν και ο μέσος χρόνος ανεργίας ορίζεται σε 1 έτος.
- ✓ Η πλειοψηφία θα ήθελε να απασχοληθεί σε εργασία σχετική με το αντικείμενο σπουδών τους, παράλληλα ένα μεγάλο κομμάτι διατίθεται να κάνει οποιαδήποτε εργασία.
- ✓ Όσοι βρίσκονται σε αναζήτηση εργασία απευθύνονται επί των πλείστων σε αγγελίες και στο φιλικό οικογενειακό περιβάλλον.
- ✓ Βασικός λόγος για τη δυσκολία εύρεσης εργασίας θεωρείται η γενικότερη ανεργία στον τομέα.
- ✓ Αξίζει να σημειωθεί πως στους άνδρες 1 στους 2 που δεν εργάζεται αντιστοιχεί σε άεργο, ενώ σε αντίθεση στις γυναίκες σχεδόν 8 στις 10 που δεν εργάζονται ανήκουν στην κατηγορία των άεργων.
- ✓ Πρωταρχικός λόγος αεργίας φαίνεται να είναι οι οικογενειακές υποχρεώσεις.
- ✓ Υπάρχει σημαντική κινητικότητα στην αγορά εργασίας, καθώς ένα σημαντικό ποσοστό των αποφοίτων ξεκαθαρίζει πως η σημερινή τους εργασία δεν είναι η πρώτη του. Επίσης, οι απόφοιτοι δηλώνουν πρόθυμοι για αναζήτηση άλλης απασχόλησης κυρίως στις περιπτώσεις που αποδοχές δεν είναι ικανοποιητικές, εύρεσης μόνιμης εργασίας και εργασία στο δημόσιο.
- ✓ Οι μηνιαίες αποδοχές κατά κύριο λόγο φαίνεται να κυμαίνονται από 800 έως 1500 ευρώ. Είναι πολύ πιθανόν τα στοιχεία αυτά να μην είναι αντικειμενικά, δεδομένου του ρυθμού μείωσης των μισθών στα τελευταία έτη και ότι τα αποτελέσματα έχουν προέλθει από έρευνες της παλαιότερων ετών.
- ✓ Σχεδόν όλοι οι απόφοιτοι δηλώνουν πολύ ικανοποιημένοι από την εργασία τους.
- ✓ Φαίνεται πως οι απόφοιτοι τμημάτων Λογιστικής, στην πλειοψηφία τους, δεν προχωρούν σε μεταπτυχιακές σπουδές. Παρόλα αυτά, όσοι προβαίνουν σε αυτές παρακινούνται από την απόκτηση επαγγελματικής εξειδίκευσης και όχι επειδή δυσκολεύονται στην εξεύρεση εργασίας.

Οι απόφοιτοι απασχολούνται επί των πλείστων στον ιδιωτικό τομέα, αλλά ένα σημαντικό ποσοστό απασχολείται και στον δημόσιο τομέα. Είναι χαρακτηριστικό πως ο δείκτης απασχολησιμότητας των πτυχιούχων λογιστικής αγγίζει και ξεπερνάει το 80%, με τους περισσότερους να απασχολούνται πάνω στο αντικείμενο τους. Κύριοι φορείς απασχόλησης αποτελούν οι Τράπεζες, οι Ελεγκτικές/Συμβουλευτικές εταιρείες, Πολυεθνικές, καθώς και θέσεις του Δημοσίου και Πανεπιστημιακά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Μικρότερη συχνότητα έχει η απασχόληση σε Χρηματοπιστηριακές ή Ασφαλιστικές εταιρείες. Το Τμήμα του Λογιστηρίου αποτελεί το κύριο τμήμα απασχόλησης των αποφοίτων.

Συνοψίζοντας, οι απόφοιτοι τμημάτων Λογιστικής με το πέρας των σπουδών τους φαίνεται να είναι επαρκώς καταρτισμένοι για την απορρόφηση τους από την αγορά, και δεν είναι απαραίτητη η απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου, καθώς βάσει στατιστικών περισσότερο από το 80% απορροφώνται σε λιγότερο από ένα χρόνο, με τους εργοδότες να δηλώνουν ικανοποιημένοι. Εργάζονται πάνω στο αντικείμενο τους στον ιδιωτικό και

στον δημόσιο τομέα, σε τράπεζες, εμπορικές, πολυεθνικές και ελεγκτικές εταιρείες. Τέλος, μία μικρή μερίδα των πτυχιούχων αυτοαπασχολείται σε οικογενειακές ή δικές τους επιχειρήσεις.

Τα πανεπιστημιακά τμήματα Λογιστικής συνεχίζουν να προσελκύουν το ενδιαφέρον των νέων (εν δυνάμει φοιτητών) αφού σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία φαίνεται ότι ο κλάδος της Λογιστικής, παρά την κρίση των τελευταίων χρόνων στον εργασιακό τομέα, παραμένει σε αρκετά ικανοποιητικά επίπεδα απασχολησιμότητας, αφού οι απόφοιτοί αυτών των τμημάτων παρουσιάζουν αρκετά χαμηλά ποσοστά ανεργίας σε σύγκριση με απόφοιτους άλλων τμημάτων ή/και άλλων τομέων εργασίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- <file:///C:/Users/stird/Downloads/Πτυχιακη%20Εργασια-Υλικο/Οδηγός%20Σπουδών%20ΟΠΑ-ΜΠ%20ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ.pdf>
- <file:///C:/Users/stird/Downloads/Πτυχιακη%20Εργασια-Υλικο/Μελετη%20Απορροφησης%20Πτυχιουχων%20Λογιστικης-ΤΕΙ%20ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.pdf>
- <file:///C:/Users/stird/Downloads/Πτυχιακη%20Εργασια-Υλικο/ερευνα%20απασχολησης%20τει%20κρητης.pdf>
- <file:///C:/Users/stird/Downloads/Πτυχιακη%20Εργασια-Υλικο/απορροφηση%20πτυχιουχων%20λογιστικης%20οπα.pdf>
- ΠΔ 340/1998: *Περί του επαγγέλματος Λογιστή – Φοροτεχνικού – αδείας ασκήσεως (260111)*. Διαθέσιμο στο: <http://www.oe-e.gr/media/2016/04/pd-3401998-peri-tou-epaggelmatos-logisti-forotexnikou-adeias-askiseos-260111.pdf> Ανάκτηση: 15.06.2018
- *Επαγγελματικές Προοπτικές*, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής. Διαθέσιμο στο: <https://bit.ly/2MVSLKM> Ανάκτηση: 16.06.2018
- *Επαγγελματικά Δικαιώματα Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής*, Δομή Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας (Δ.Α.ΣΤΑ.) Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας, Γραφείο Διασύνδεσης. Διαθέσιμο στο: <https://bit.ly/2oMYnJ0>. Ανάκτηση: 16.06.2018
- *Οδηγός Επαγγελματών Πτυχιούχων του Τμήματος Λογιστικής*, Τ.Ε.Ι. Πειραιά, Σ.Δ.Ο. Διαθέσιμο στο: <https://bit.ly/2PLYDDx> Ανάκτηση: 16.06.2018
- *Γενικές Πληροφορίες*, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Τ.Ε.Ι. Κρήτης, Σ.Δ.Ο. Διαθέσιμο στο: <https://www.teicrete.gr/acccfin/el/σελιδες-μενού/γενικές-πληροφορίες> Ανάκτηση: 16.06.2018
- *Οδηγός Σπουδών*, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής (2014) Αλεξάνδρειο Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη. Διαθέσιμο στο: http://www.acc.teithe.gr/el/docs/course_programm/studies_guide_Sept_2014.pdf Ανάκτηση: 17.06.2018
- *Επαγγελματικά Δικαιώματα Πτυχιούχων*, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας. Διαθέσιμο στο: <http://acc.teilar.gr/οδηγός-σπουδών/επαγγελματικά-δικαιώματα/> Ανάκτηση: 16.06.2018
- *Αποστολή και Στόχοι του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής*, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Σχολή Επιστημών Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Διαθέσιμο στο: <http://www.uom.gr/index.php?tmima=5&categorymenu=2> Ανάκτηση: 20.06.2018
- Τ.Ε.Ι. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Σ.Δ.Ο, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής. Διαθέσιμο στο: http://ad.teikav.edu.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=63&Itemid=79 Ανάκτηση: 20.06.2018
- *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας*, Τεύχος 1^ο Αρ.Φύλλου 159, 14 Ιουνίου 1989, Π.Δ. 349 – 354. Διαθέσιμο στο: <http://www.teikav.edu.gr/portal/images/docs/acc-fin-dikaiomata.pdf> Ανάκτηση 20.06.2018
- *Προφίλ*, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Τ.Ε.Ι. Πελοποννήσου. Διαθέσιμο στο: <http://www.loxri.teikal.gr/index.php/profil> Ανάκτηση: 20.06.2018

- *Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών* (2016), Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Σ.Δ.Ο., Τ.Ε.Ι. Δυτικής Ελλάδας. Διαθέσιμο στο: http://www.logxrim.teiwest.gr/wp-content/uploads/2016/10/progr_log-xrimat.pdf Ανάκτηση: 15.06.2018
- *Σύντομο Προφίλ του Τμήματος*, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Σ.Δ.Ο., Τ.Ε.Ι. Ηπείρου. Διαθέσιμο στο: <http://accfin.teiep.gr/node/6> Ανάκτηση: 30.06.2018
- *Αντικείμενο Σπουδών*, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Σ.Δ.Ο., Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας. Διαθέσιμο στο: http://accounting.teicm.gr/index.php?cat_id=11 Ανάκτηση: 18.06.2018
- *Οδηγός Σπουδών 2015-16*, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Σ.Δ.Ο., Τ.Ε.Ι. Στερεάς Ελλάδας. Διαθέσιμο στο: http://www.teihal.gr/acc/downloads/odigos_spydon_loxrh_teiste_greek_final.pdf Ανάκτηση: 18.06.2018
- *Άρθρα Επάγγελμα Λογιστή*, Απόσπασμα από την υπ' αριθ. 10262/4.1.1985 Απόφαση του Υπουργού Εργασίας, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 17/Β'/15.1.1985. Διαθέσιμο στο: <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/7842> Ανάκτηση: 10.05.2018
- *Άρθρα Επάγγελμα Λογιστή*, 16.12.2008, Απόσπασμα από την υπ' αριθ. 10262/4.1.1985 Απόφαση του Υπουργού Εργασίας, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 17/Β'/15.1.1985. Διαθέσιμο στο: <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/11352> Ανάκτηση: 10.05.2018
- *Νόμοι 3470/2006 Άρθρο 17*. Ρυθμίσεις για το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος. Διαθέσιμο στο: <https://www.taxheaven.gr/laws/view/index/law/3470/year/2006/article/17/hl/%CF%80%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%B7%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C> Ανάκτηση: 10.05.2018